

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 3
Sausis-January 21, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

NYT sausio 13 ilgesniu straipsniu paskelbė, kad JAV lenkų, lietuvių, ispanų, italų, graikų, vengrų ir armėnų atstovai telegrama protestavo būs. prez. Carter, kad jo štabo inauguracijos proga Kennedy meno centre surengtame koncerte programos atlikėjus išimtinai sudarė filmų žvaigždės, aktoriai, šokėjai, komikai ir dainininkai, bet nebuvo pakviesti etninį grupių meno atstovai, nors priešrinkiminės akcijos metu kandidatas į prezidentus Carter buvo pažadėjęs leisti iškilnėse pavaizduoti Amerikos įvairiautautinio gyvenimo junginį.

Prancūzijos organai buvo sulaukę į Palestinos išlaisvinimo org-jos konferenciją svetima pavarde atvykusį palestiniečių teroristų veiksmų planuotoją Abu Daoud, bet teismas dėl techninių priežasčių leido jam išvykti į Alžiriją. Jo paleidimas žydų tarpe sukėlė didelį nepasitenkinimą, išvirtusį triukšmingomis demonstracijomis, o Izraelis net iškvietė savo ambasadorių Prancūzijai pasitarimam. Dėl to savo nepasitenkinimą pareiškė ir būs. prez. Carter.

Prez. Fordas savo paskutinę State of the Union kalbą kongresui pasidžiaugė, kad čia valdžios perleidimas kitai partijai vyksta be jokių sukrėtimų, ragino naują administraciją elgtis protingai ir įspėjo, kad JAV gynybos srityje negali atsidurti antroji vieta. Jis buvo sutiktas ilgai trukusiais plojimais.

JAV, Britanija ir Prancūzija įteikė Sov. S-gai protesto notą dėl Rytų Vokietijos pradėtų vykdyti suvaržymų besilankantiems V. Berlyne. Kelias dienas neleisdę R. Vokietijos gyventojams lankyti V. Vokietijos misijos pastate policininkai buvo atšaukti.

Prancūzija sutiko parduoti Egiptui tam tikrą skaičių moderniausių Mirage F-1 lėktuvų ir derasi dėl šių lėktuvų gaminti fabriko pastatymo Egipte.

JAV senato įvairūs komitetai pradėjo apklausinėjimus būs. prez. Carter paskirtų kabineto narių tinkamumui numatytom pareigom nustatyti. Daugiausia priekiausių susilaukė kand. į teisingumo sekr. Griffin B. Bell.

Saudi Arabijoje vykusi arabų valstybių užs. reik. min. konferencija nutarė vadinamom konfrontacijos su Izraeliu valstybėm (Egiptui, Jordanui ir Sirijai) kasmet skirti po 1.4 bil. dol.

Kinijoj sienų skelbimai reikalauja, kad savo laiku pašalintas iš min. pirm. pav. vietos Teng Hsiao-ping būtų rehabilituotas ir paskirtas min. pirm-ku.

P. Korėja pareiškė, kad ji suktų su JAV kariuomenės atitaukimu, jei Š. Korėja pasirašytų nepuolimo paktą su P. Korėja.

JAV atsisakė duoti įvažiavimo vizą Literaturnaja Gazeta redaktoriui Aleksandr B. Čakovski dėl to, kad jis priklauso sovietų komitetui Helsinkio susitarimų vykdymui sekti. Kaip žinome, JAV tokio komiteto nariai į Sov. S-gą nebuvo įsileisti.

International Monetary Fund, JAV pritarus, suteikė Vietnamui 35 mil. dol. paskolą.

Apie Nigerijos Lagos, Port Harcourt ir Calabar uostus veikia jūrų piratai, užpuolindami mažesnius laivus ir pasigrobdami vežamas prekes. Uostų darbininkai nespėja laiku laivų iškrauti, ir dėlto laivai turi laukti eilės įėjimo. Vyriausybė pasiuntusi laivų piratam gaudyti, bet abejojama, kad jie būtų pajėgūs piratus sunaikinti.

LIETUVIŲ PASIPRIEŠINIMAS PADEDA VAKARAM

Paryžių leidžiamas lenkų žurnalas Kultura 1976 lapkričio numerio skyrių "Lietuviška kronika" (red. E. Žagiell) duoda žinių apie Lietuvą.

-o-

Į Lietuvą atvyksta vis daugiau ir daugiau rusų, kurie padeda užimti vis daugiau ir daugiau vietų geležinkeluose, milicijoje, pašto įstaigose, butų kontrolės įstaigose ir naujai steigiamuose fabrikuose.

Yra išleistas labai suktas įstatymas: leidimą butui mieste gali gauti tik tas, kas turi ten darbą, o darbą gali gauti tik tai užsiregistravęs miesto gyventojas. Tos taisyklės neliečia importuojamų rusų, kurie iš karto aprūpinami butais. Iš provincijos atvykęs lietuvis užsiregistruoti tegali išimties keliu

MIRĖ RAŠYTOJAS ANTANAS TULYS

St. Petersburg, Fla., sausio 15, šeštadienį, 8 v.v. mirė rašytojas Antanas Tulys. Paliko žmoną Faustą, seserį Lietuvoj. Buvo sudegintas ir palaidotas vietos kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1898 balandžio 6 Šeduvoje, Panevėžio apskrityje. Į Ameriką atvyko 1913. Nuo 1916 vidurinį mokslą ėjo Valparaiso universitete, 1920-22 studijavo literatūrą, sociologiją, psichologiją, 1923-24 farmaciją. 1924 baigęs farmacijos mokslus, 1927 Chicagoj įsigijo nuosavą vaistinę ir ten ilgai gyveno. Po II pasaulinio karo 1946 persikėlė į Floridą, kur St. Petersburge įsigijo viešbutį.

Antanas Tulys buvo vienas iš tu Amerikos lietuvių, kuris, išsismokslinęs čia, rašė lietuviškai ir bendradarbiavo lietuvių spaudoje. Beletristinė kūryba pradėjo reikštis nuo 1921. Novelių spausdino nepriklausomos Lietuvos ir JAV lietuvių žurnaluose bei laikraščiuose: Skaitymuose, Lietuvos Aidoje, Trečiame Fronte, Naujame Žodyje, Židinnyje, Dirvoje ir kt. 1921-22 redagavo Moksleivių Keliu, o 1924-26 — Sandarą.

Skyrium išspausdino dramas: Žingsniai — 1925, Mūsų kelias — 1928, Jau tik per sapną — 1928; novelių rinkinius: Aš bučiauvau tavo žmoną — 1936 (gavo Spaudos Fondo premiją), Tūzų klubas — 1956, Inicialai po tiltu — 1966. Iš anglų kalbos išvertė Augustino Steinbergo Tremtinis — 1920, H. Ibzeno — Kada mes iš numirusių prisikelsime — 1922.

Rašytojas Antanas Tulys

arba per suktybes. Vienas lietuvis, atkalėjęs Sibire, gavo leidimą apsigyventi kur noris, išskyrus Lietuvos respubliką. Apsigyveno Kaliningrade (Karaliaučiuje), iš kur tik žingsnis į Kauną. Tačiau ne ilgam. Buvo smarkiai nubaustas už apsigyvenimą Lietuvos respublikoje.

Kaimuose rusų jau nebedaug. Padėtis ten tokia. Yra kolchozininkai — žemės ūkio darbininkai-baudžiauninkai. Bet ir jų tarpe yra aristokratų, kurie gyvena pasiturimai. Yra tai kai kurie administracijos darbuotojai, ypač tokiose vietose, kur galima uždirbti iš šalies. Tam tikri specialistai, kaip traktorininkai, uždirba daug, bet retai užtin kamose Vakaruose sąlygose; pavyzdžiui, skubių darbų laiku dirba po 12 valandų per dieną, septynias dienas per savaitę. Arba melžėjos, dirbančios nuo keturių ryto iki aštuonių vakaro (su pertraukomis), gyvulių šerikai, kurie, pasitaiko, turi tik 30-40 laisvadienių per metus.

Yra grupinių gyvenviečių, bet jų koncepcija yra kitokia Amerikoje ir kitokia Sovietų Sąjungoje. Lietuvoj trobos tebėra išmėtytos, o grupinės gyvenvietės — toli viena nuo kitos. Kartais gelbsti sunkvežimiai, bet labai dažnai darbininkas rudenį, rytą ir vakarą tamsoj kasdien turi klampoti per purvyną, keletą kilometrų, skiriančių jo gyvenvietę nuo darbovietės.

Vėliausiomis žiniomis, dėl krizės sovietų žemės ūky sustabdymas žemės ūkio-pramonės didesnių gyvenviečių steigimas.

1940 du žemaičių dvarininkai anketoj parašė, kad jie giminiuojasi su po 1863 sukilimo ištremtuoju į Sibirą L. Janavičium (Proletarczyk). Vienam, atsižvelgiant į užsitaravusį dėdę, palikta 30 hektarų. Kitas, kaip kilęs iš nepataisomų lenkų maištininkų šeimos, deportuotas. Toks interpretacijos nevienodumas pastebimas ir po karo. Pirmaisiais pokariniais metais 1963 sukilimas, kaip revoliucinis judėjimas, buvo toleruojamas. Bet dabar sukilimas yra išbrauktas iš istorijos, kaip ir viskas, kas vyko Lietuvoj prieš 1917. Kalbėti apie Nepriklausomąją Lietuvą, Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę — yra tabu. Vilniaus etnografiniam muziejui yra daug senų žemėlapių, bet lankytojam prieinamas tėra vienas, vaizduojąs Vytauto laikų Lietuvą, siekiančią toli už Dniepro. Tai sukelia didelį pasipiktinimą muziejų besilankančių sovietų inteligentų tarpe, nes jie nėra susipažinę su tikrąja istorijos raiška ir nenori žemėlapių tikėti, o kartais net skundžiasi Maskvai, kad eksponatai klaidina sovietų lojalius piliečius.

TARĖSI VLIKAS IR LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

South Orange, New Jersey, sausio 8 įvykęs Vliko valdybos narių ir JAV Lietuvių Bendruomenės valdybos atstovų pasitarimas

pasiaiškino, kaip geriausiu būdu ginti Sovietų okupuotoj Lietuvoj sutriptytas žmogaus teises,

pasiformavo apie kai kuriuos Rytų Prūsiją liečiančius dalykus,

pasitarė dėl tarpusavio bendradarbiavimo plėtimo bei pasikeitimo informacijomis,

pasikeitė nuomonėmis kitais įvairiais rūpiais klausimais ir susitarė tęsti tokio pobūdžio

E. Žagiell apžvelgia prancūzų rašytojo Andre Martin knygą "Lituanie". Pamini, kad lietuvių spaudoj buvo jau keli atsiliepiamai apie šį leidinį. Sako, kad knygos autorius pastebi, jog Lenkija esanti Vakarų tvirtovė, kur Bažnyčia sėkmingai atsiliepiamai prieš komunistų spaudimą. Lietuva tai avanpostas jau kitų sovietų sienos pusėj. Nežiūrint spaudimo, tas avanpostas tebesilaiko tvirtai. Lenkų pasipriešinimas palaiko lietuvių dvasią, o lietuviškasis prisideda prie Vakarų saugumo. Prancūzas autorius pastebi, kad priešingai lietuvių-lenkų paastrėjusiems santykiams emigracijos, krašte tarp tų dviejų tautybių yra vieningas bendradarbiavimas, bent tarp tikinčiųjų.

Kauno dvasinės seminarijos yra 10 vietų. Jei lenkas iš vilniškės mokyklos nori į ją patekti, turi gauti lietuvišką brandos atestatą. Lenkam iš Bielarussijos paprašius, jiem buvo pasakyta, kad jie eventualiai galėtų gauti vietos Rygos dvasinės seminarijoje, jei latviai sutiktų užleisti vietą iš savo taip pat apie 10 klierikų kvotos. Latviai sutiko, bet valdžia kandidato nepatvirtino. KGB akimis žiūrint, labiausiai pageidautinos kandidato ypatybės yra silpnas būdas ir lankstus nugarkaulis.

Vienas lietuvis katalikas turėjęs išsireikšti, kad "vienintelis mūsų apgynėjas dabar esąs Solženycynas".

Lietuvių kova už tikėjimą esanti glaudžiai susijusi su kova už krašto nepriklausomybę. Tokį nusistatymą valdžia laiko antisovietiniu. Lietuvos teismuose žiūrima, kad teisminiu požiūriu bylos eiga būtų tvarkoj. Teismuose niekuomet neminima religija, o kaltinama politiniais nusizengimais.

Toliau aprašoma Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtis, vyskupų ir kunigų stoka, sovietų pastangos verbuoti kunigus kolaborantus ir kt.

A. Martin pabrėžia lenkų darbininkų riaušių svarbą, nes sovietai biją, kad panašiai gali būti ir jų respublikose. Kalantos susideginimas 1972 Kaune parodė, kad jaunoji karta nerimsta. Pavergtose tautose auga nepasitenkinimas. Išlaikyti jas savo valdžioj tegalima brutalia jėga. (Elta)

(Bus daugiau)

Kanada įsakė išvykti trim Kubos dipl. misijos narian. ir dviem kubiečiams už tai, kad Kubos konsulatą Montrealyje buvo įsteigęs šnipų mokyklą agentam Rodezijoje paruošti. Tai buvo nemažas smūgis min. pirm. Trudeau, kuris buvo linkęs Kubą garbinti.

pasikalbėjimus ateity.

Pasitarimas vyko atviro išsikabėjimo ir abipusio susipratimo dvasia.

Pasitarime dalyvavo: JAV LB valdybos atstovai — Algimantas Gečys, Aušra Zerr, Rimas Česonis, Algimantas Gureckas, Balys Raugas, Juozas Gaila, PLB valdybos atstovas prie Vliko valdybos Kazys Jankūnas ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos nariai — prof. dr. Bronius Nemickas, Jurgis Valaitis, Bronius Bieliukas, Antanas Sabalis ir Algis Vedeckas. (Elta)

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— 1976 gruodžio 16 Lietuvoj mirė aktorius Stasys Petraitis. Buvo gimęs 1905. Baigęs Valskybės teatro dramos studiją, nuo 1929 dirbo Valskybės teatre Kaune. Per 40 metų sukūrė gana daug ryškių personažų: Strazdelį dramoj "Prieš srovę", Polonij "Hamlete", Skurdulį "Skirgailoj" ir daugelį kitų. Nuo 1957 buvo perkeltas į Vilniaus akademini teatrą. Taip pat vaidino filmuose. Jo vaidmenys buvo giliai išgyventi, spalvingi. Pastaruoju metu jau buvo pasitraukęs iš teatro į pensiją.

— Vagos leidykla Vilniuj 1976 pabaigoj išleido stambią apžvalginę meno srities knygą Lietuvos tapyba, kurioj yra 332 spalvotos reprodukcijos ir kuri apima 400 metų laikotarpį. Suprantama, neapsieita ir be sovietinės propagandos, kad tapybos menui suklestėti esančios geriausios sąlygos "tarybiniais metais". Knygą sudarė Dailininkų sąjungos sekretorius P. Gudynas, redagavo Vagos dailės redaktorius J. Grigienė. Talkino keli dailininkai. Spaudos darbus atliko Rytų Vokietijos spaustuvė Graphische Werke Zwickau. Baigiamas rengti kitas dailės albumas — Vilniaus architektūra.

— Vėl premijų antplūdis. Pavergtoj Lietuvoj pristeigta visokių smulkių premijų, daugiausia už propagandinius darbus. Štai Vidaus reikalų ministerijos premijas gavo rašytojai beletristai: J. Maciukevičius, V. Misiūnas, E. Uldukas, J. Dovydas, A. Paltarokas, P. Keidošius. Premijas gavo dailininkai: N. Petrulis, S. Žilionytė-Bernotienė, A. Kynas, A. Medutytė. Apdovanoti ir muzikai: J. Bašinskas, V. Budrevičius, V. Paltanavičius, A. Raudonikis. Taip pat kino operatoriai ir fotografai (tarp šios srities atžymėtųjų — daug rusiškų pavardžių). Premijuotų kūrinių tematika yra politinė-propagandinė.

Premijų paskyrė ir Literatūros ir Meno savitraštis. Už kritikos straipsnius premijas gavo Vitas Arėška ir Petras Bražėnas, už pokalbius su rašytojais — Gražina Ramoškaitė, už dailės kritiką — Gražina Kliaugienė, už teatro kritiką — Dana Rutkutė ir Tomas Sakalauskas, už muzikos kritiką — Viktoras Gerulaitis, už atsiminimus — Juozas Paukštėlis, už vertimus — Vladas Šimkus, už reportažus — Stasys Kašauskas, už humorą ir satyras — Juozas Erlickas, už fotografiją — Arnoldas Barysas.

(nukelta į 2 psl.)

MIRĖ ANATOLIJUS GRIŠONAS

Sausio 1 mirė nepriklausomos Lietuvos atstovas Pietų Amerikoje Anatolijus Grišonas. Palaidotas sausio 2 Montevideo priemiesčio Cerro kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo apaštališkasis nuncijus, Urugvajaus protokolo šefas, draugingų šalių atstovai ir daug kitų žmonių.

-o-

Velionis buvo gimęs 1902 liepos 9 Kijeve. Pirmą kartą su tėvais 1909 emigravo į Argentiją. Į Kijevą grįžo 1913. Pirmojo pasaulinio karo metais 1915-18 mokėsi mažojo dvasinės seminarijos Saratove. Į Lietuvą grįžo 1920 ir tarnavo įvairiose įstaigose, kartu tęsė vidurinį mokslą ir muzikos mokslą. Baigė Klaipėdos konservatoriją 1929 su muzikos mokytojo ir dainininko laipsniu.

1930 vėl išvyko į Argentiją, kur dainavo solo ir kvartetuose, dirbo jaunimo organizacijose, režisavo operetas, dramas. 1934 pasaulinio Eucharistinio kongreso lietuvių sekcijai parašė himną.

Nuo 1930 tarnavo Lietuvos konsulate Buenos Aires. Konsulatu persiorganizavęs į pasiuntinybę, 1932 paskirtas raštvedžiu, o 1939 konsulinio skyriaus vedėju.

— Nauji Rašytojų Sąjungos nariai. Kadangi pavergtoj Lietuvoj ir Rašytojų sąjunga yra politinė-partinė organizacija, tai į ją patekti neužtenka vien kūrybių sugebėjimų, o reikia ir konkretaus pasireiškimo komunizmo statyboj. Dėl to nemaža gabių jaunų rašytojų dar nėra priimta į Rašytojų sąjungą. 1976 gruodžio 21 Rašytojų sąjungos valdybos plenumas naujais sąjungos nariais priėmė 7 jau net po kelias knygas parašiusius rašytojus:

Vertėjas Vytautas Petrauskas yra gimęs 1909 Burvelių k., Panevėžio aps. Kauno universitete yra studijavęs lietuvių ir vokiečių literatūrą. Dirba Vagos vyresniuoju redaktorium. Yra išvertęs į lietuvių kalbą N. Ostrovskio "Kaip grūdinosi plienas", "Audrų pagimdyti", A. Tolstojaus "Kancijų keliai", T. Dreizerio "Sesuo Ken", E. M. Remarko "Trys draugai", St. Zweigo "Nepažįstamosios laisvės", G. Plechanovo "Literatūra ir estetika".

Poetas Gediminas Jokimaitis yra gimęs 1920 Pernaravoj, Kėdainių aps. Kauno universitete studijavo pedagogiką ir literatūrą. Dirba Lietuvos Mokslių akademijos Fizikos-Matematikos institute mechaniku. Yra išleidęs du eilėraščių rinkinius: "Vandenų muzika" (1969) ir "Su naktim kalbėsiu" (1971).

Poetė Stasė Bucevičienė, gimusi 1936 Lenkimoose, Skuodo vls., Kretingos aps., Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Dirba Skuodo rajono laikraščio Mūsų Žodžio redakcijoj. Yra išleidusi dvi poezijos knygas: "Žalios žolės žaidimai" (1971) ir "Žiburs tamsoj žibėjo" (1975).

Poetas Leonardas Gutauskas, gimęs 1938 Kaune, 1966 baigė Vilniaus Dailės institutą. Dirba kaip tapytojas ir teatro dekoratorius. Yra išleidęs du eilėraščių rinkinius suaugusiems: "Ištruko man žirgai" (1961) ir "Vartai po diemedžiu" (1976). Ypač geros jo poezijos knygelės vaikams: "Du žvirbliai" (1969), "Vaško dvarelis" (1970), "Girių giesmės deynbalsės" (1972). "Sakmės apie bičių darbus" (1973) ir "Baltasparniai malūnėliai" (1974). Knygelės paties autoriaus ir iliustruotos.

Beletristas Viktoras Brazauskas, gimęs 1941 Taučiulių k., dabartiniam Širvintų rajone, Vilniaus universitete studijavo lietuvių k. ir literatūrą. Dirba Valstybinę respublikos bibliotekoj vyresniuoju redaktorium.

(nukelta į 2 psl.)

A. Grišonas

Pasiuntinybei persikėlus Urugvajun, pakeltas į attache. 1959 Urugvajaus vyriausybė jam pripažino konsulo titulą. Po ministerio dr. K. Graužinio mirties paskirtas Lietuvos atstovu Urugvajun charge d'affaires a.i. titulu ir tas pareigas ėjo nuo 1962 birželio 5. Lietuvos diplomato šefas S. Lozoraitis jam suteikė patarėjo titulą.

Su savo žmona dainininke Liucija Andriuskaitė jis aktyviai dalyvavo lietuvių pobūviuose. Mėgo dirbti lietuviškus medinius kryželius ir jų nemaža padovanojo lietuviams ir lietuvių draugam.

Savaitės įvykiai

Arabų taikos išlaikymo Libane pajėgos baigė surinkti iš kovojančių šalių sunkiuosius ginklus ir šarvuočius su tankais.

Jugoslavijos diplomatai teigia, kad Jugoslavija atmetusi tris Brežnevo reikalavimus dėl glaudesnio karinio bendradarbiavimo: nuolatinį persikridimo teisių per Jugoslavijos erdvę, sovietų karo laivyno bazės Kotor uoste įrengimo ir aukšto jugoslavų karininko paskyrimo į Varšuvos pakto karinę tarybą. Sovietai įvairiom priemonėmis siekia įsitvirtinti Viduržemio jūroje.

Maskvos požeminio traukinio vagone sprogusi bomba užmušė 4 žmones ir keletą jų sužeidė. Manoma, kad tokių sprogimų buvę ir daugiau ir kad užmuštųjų skaičius, turint didelį žmonių judėjimą, turėjo būti didesnis.

Apie 200 Lenkijos disidentų apeliavo į parlamentą, prašydami ištirti policijos žiaurumą ir prokuroro veiksmus per darbininkų neramumus dėl kainų pakėlimo.

Sov. S-gos ginkluotųjų pajėgų štabo v-kas gen. Viktor G. Kulikov buvo paskirtas Varšuvos pakto ginkluotųjų pajėgų vadu, o jo padėjėjas gen. Nikolai V. Ogarkov — gen. Kulikov įpėdiniu. Buvęs Varšuvos pakto vadas maršalas Ivan I. Jakubovskis mirė lapkričio mėn.

Sov. S-gos disidentai istorikas T. Roy Medvedev ir matematikas Valentin Turčin apeliavo į Vakarų komunistų ir socialistų partijas, prašydami ginti Sov. S-gos žmogaus teisių grupės narius.

Būs. prez. Carter pranešė, kad viceprez. Walter Mondale lankysis V. Europoje ir Japonijoje naujosios administracijos užsienio politikos tikslams paaiškinti ir pasitarti dėl V. Europos valstybių galvų konferencijos ukiniam klausimui svarstyti.

JAV organai areštavo čia gyvenantį sovietų pilietį Ivan N. Rogalsky už šnipinėjimą Sov. S-gos naudai. Į šią bylą yra įveltas ir Sov. S-gos misijos prie JT antrasis sekretorius Jevgenij P. Karpov, senai įtariamasis KGB agentas.

Čekoslovakijos organai su laikė ir kelis kartus tardė dramaturgus Pavel Kohout ir Vaclav Havel, rašytojus Ludvik Vaculik, Pavel Landovsky ir Zdenek Urbanik, Prahos teatro direkt. Francisek Pavlicek ir Dubček laikų užs. reik. min. Jiri Hajek už tai, kad 241 žymesnio čekoslovakos pasirašytas memorandumas dėl žmogaus teisių pažeidinėjimo buvo išspausdintas V. Europos laikraščiuose.

Italijos darbo unijos atmetė vyriausybės planą krašto ūkiui stabilizuoti ir infliacijai sumažinti. Darbininkų reikalavimus remia ir komunistų partija.

Sirija pakorė du savo piliečius ir vieną palestinietį už eilės bombų išsprogdinimą.

LATVIAI MENININKAI IR JŲ VEIKLA

Rengti plačios apimties meno parodas kartu su didelėmis dainų šventėmis, kurios sutraukia keliolika tūkstančių žiūrovų, taip pat latvius tremtyje išgyvenę paprotys. Pernai vasarą tokia pasaulinė dailės paroda kartu su šeštąja dainų švente įvyko liepos 4 savaitgalį Toronte. Jų dalyvavo apie 50 menininkų iš įvairių kraštų. Devyni parodos dalyviai buvo iš New Yorko-New Jersey apylinkių.

Brooklyne gyvenęs dailininkas Vilnis Strazdinš, 35 m., New Yorko latviams padarė staigmeną, laimėdamas Laisvojo Pasaulio Latvių Sąjungos (PBLA) Kultūros Fondo 1976 m. dailės premiją — 400 dolerių už savo peizažą "Sutema" (polimerinė technika).

New Yorko-New Jersey apylinkėse gyvena nemaža žinomų latvių menininkų, kurie nuolat dalyvauja įvairiose parodose. Čia susispietę jų meno "veteranai" — prof. Augusts Annus (83 m.), Erasts Šveics (80 m.), Martins Krumins (76 m.), kurių kūryboje atsispindi laisvosios Latvijos meno tradicijos. Čia,

Būs. prez. Carter ir demokratų partijos vadai sutarė dėl 2 metų ūkinės programos, atsieinančios apie 30 bil. dol. ir sukuriančios apie 800.000 naujų darbų. Taip pat numatoma sumažinti vidutiniškai uždirbantiems ir pramonininkams pajamų mokesčius.

Pakistano parlamento ir provincijų parlamentų rinkimai įvyks kovo pradžioje.

JAV komisija Helsinkio susitarimų vykdymui sekti apklausinėjo čia atvykusį sovietų disidentą Andrei A. Amalrik, kuris pareiškė, kad JAV turėtų panaudoti savo technologiją, kreditus ir javus Sov. S-gai priversti laikytis žmogaus teisių nuostatų.

Ispanijos spauda kaltina ten nelegaliai veikiančios komunistų partijos gen. sekr. Canillo, kad pilietinio karo metu dėl jo kaltės buvo nužudyta per 2000 žmonių Madrido priemiestyje.

Sov. S-ga painformavo JT gen. sekretorių, kad ji nemokės dalies jai paskirtų mokesčių JT paliaubų priežiūros nariams išlaikyti, nes Sov. S-ga paskutiniųjų paliaubų derybose nedalyvavo. JAV mano, kad toks elgesys yra nelegalus.

Čia atbėgęs sovietų karo lakūnas ltn. Belenko tvirtina, kad sovietų karo lakūnams yra įsakytą geriau žūti kartu su lėktuvu, kaip išsokti su parašiotu. Šio įsakymo nesilaikę lakūnai karo metu gali būti sušaudyti. Gyvenimo sąlygos lėktuvų bazėse yra labai skurdžios ir suvaržytos.

Čekoslovakijos organai areštavo valstybinės leidyklos technikinės literatūros redaktorių Josef Grohman už šnipinėjimą JAV naudai.

Argentinos vyriausybė numato perimti visų darbo unių kontrolę į savo rankas. Peronistų gen. darbo konfederacija buvo perimta nuvertus prez. Isabel Peron.

vadinamam "Hell's Kitchen" rajone, Manhattane gyvena ir kuria "vakarietiškas" Fridrichs Milts (70 m.), akrilinėm spalvomis tapydamas pusiau abstrakčiais dangoraižių panoramas. Čia yra ir stipri vidurinės kartos dailininkų grupė. Jų vienas iš žymesnių yra subtilus peizažistas Alfreds Kruklins.

Šioj apylinkėj taip pat yra visa eilė dailininkų, subrendusių jau tremtyje ir sutapusių su naujom meno srovėmis, kaip Voldemars Avens (jis taip pat ir poetas). Ilmars Rumpeters, kuris pereitą pavasarį buvo suruošęs New Yorke savo darbų parodą, ir Ednis Strautmanis, kuris Soho menininkų rajone, netoli nuo Jono Meko Anthology Film Archives kino teatro turi savo studiją. Neseniai jis ten buvo pasikvietęs būrelį lietuvių dailininkų.

Negalima nepaminti ir scenos menininko Evaldo Dajevskio, kuris yra profesinis scenografas ir yra padaręs puikių dekoracijų latvių teatro ansambliam.

Aktyviai latvių meno pasaulyje reiškiasi ir moterys dailininkės, tarp jų — irgi gera lietuvių bičiulė — Dagmara Igals, kuri pereitą rudenį lankėsi Kultūros Židiny, V. Kasiulio parodoj. Ji irgi pereitą pavasarį vienam muziejui buvo suruošusi savo darbų parodą. Įdomiai reiškiasi ir Daina Dagnija, kuri pasaulinėje latvių meno parodoj, įvykusioj kartu su dainų švente Seattle mieste 1975, gavo garbės atžymėjimą už savo "plakatiškojo realizmo" aliejinę tapybą "Latvių vaikai".

Kitas latvių menininkų centras, su kuriuo mūsų apylinkėse dailininkai palaiko artimus ryšius, yra netolimoj Philadelphijos. Tai grupei priklauso žinomas vyresnės kartos dailininkas,

Sov. S-ga jau šeštą kartą atsisakė duoti išvykimo vizą 1974 už amerikiečio prof. McClellan ištekejusiai rusei Irinai Astachovai. Iš JAV pr. m. sovietam įteiktą 315 sovietų piliečių, norinčių susijungti su savo šeimomis, sąrašo iki šiol buvo leista išvykti tik 10.

Pagal valst. sekr. Kissinger nusistatymą visos idėjos apie karinę pirmenybę atominio karo metu netenkančios bet kokios prasmės.

V. Vokietijos vadai mano, kad V. Europos ekonominė krizė gali būti nugalėta tik bendrom su JAV pastangom, nes V. Vokietija viena dėl didėjančio bedarbių skaičiaus neįstengs padėti Britanijai ir Italijai.

Prancūzijos komunistų partijos vadas Georges Marchais vėl pasmerkė Sov. S-gą už jos vykdomą politinę sprespaudą.

Kraštutinė Izraelio dešiniųjų žydų organizacija paskyrė tam tikrą sumą pinigų valst. sekr. Kissingeriui nužudyti už tai, kad jis išdavęs žydų reikalus. Prez. Fordas už tai paprašė kongresą, kad Kissingeris būtų slapstosios policijos agentų 6 mėn. saugojamas, jam pasitraukus iš pareigų.

suabstraktintų peizažų tapytojas Arnolds Treibergs, ekspresionistinių kompozicijų kūrėjas Oskars Skuškis, skulptorius Voldemars Jansons ir kiti. Į Philadelphiją neseniai taip pat persikėlė gyventi jaunesnės dailininkų kartos atstovas Janis Annus, 1970 m. Kultūros Fondo laureatas, kuris šimet buvo priimtas "associate" nariu į garbingąją National Academy of Design New Yorke.

Šios grupės iniciatyva pernai, JAV 200 metų nepriklausomybės sukakties minėjimo proga, Pensilvanijos Universiteto muziejui visą mėnesį (nuo rugsėjo 11 iki spalio 10) vyko latvių meno paroda bendrinio pavadinimu "Latvian Bicentennial Events — Art-Folklore-Music."

Be kokios 50-ties dailės darbų čia buvo išstatyta ir pritaikomosios dailės kūrinių — gintaro ir sidabro dirbinių, medžio, keramikos, audinių, mezginių. To paties muziejaus auditorijoje per tas keturias savaites buvo suruošti trys koncertai. Taip pat buvo išleistas puikus katalogas su spalvotom darbų reprodukcijom.

Parodoj dalyvavo dailininkai iš Pensilvanijos, New Yorko, New Jersey ir tolimesnių vietovių (Laimons Eglitis iš Maryland, Janis Kalmite iš Minnesotos). Be anksčiau minėtų dailininkų iš Pensilvanijos dar dalyvavo žinomas abstraktistas Olivers Rodums ir pargarsėjęs vitražų menininkas Leonids Linnaus, kurio studija Reading, Pa., mieste gamina vitražus bažnyčiom visame krašte. Jo pastangomis vietiniame Reading muziejui nuolat vyksta latvių meno parodos ir leidžiami puikūs iliustruoti katalogai anglų kalba.

Union, N.J., kur yra pačių latvių meno salionas "Maksa" (Menas), irgi nuolat vyksta individualios meno parodos. Tarp kitų ten pernai buvo surengta Fridrichs Milts akrilinės tapybos paroda.

Grįžtant prie New Yorko, čia meno parodos dabar daugiausia vyksta Daugavas Vanagi namuose, Bronx. Spalio mėnesį čia buvo surengta metinė grupinė paroda, kurioj dalyvavo didelė dalis minėtų dailininkų ir daug kitų. Čia taip pat buvo paminėtas dail. A. Treibergs 70 m. gimtadienis.

Paskaitą skaityd ir jo darbų skaidres rodė latvių meno kritikė Eleonora Šturms, kuri yra viena iš latvių meno žurnalo

Latvių Maksla redaktorių ir daug reikiškais spaudoj. Ji domisi lietuvišais menininkais, pati asmeniškai lankėsi V. Kasiulio parodoj ir ją aprašė latvių laikrašty Laiks. Tai labai draugiška jauna moteris, kuri aktyviai siekia pabaltiečių menininkų bendradarbiavimo.

Kitas lietuvių draugas yra žymus latvių meno istorikas prof. Janis Silins, kurio motina kalbė-

(nukelta į 4 psl.)

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

Yra išleidę dvi pasakojimų knygeles: "Vasaros muzikantai" (1970), "Antrą kart gimę" (1976). Rašo ir vaikam.

Poetas ir literatūros kritikas Vytautas Skripka, gimęs 1943 Laičių k., dabartiniame Molėtų rajone, 1962 baigė Vilniaus Miškų technikumą. Yra išleidęs eilėraščių rinkinius: "Dangiškos eglės" (1969), "Jūros klėtys" (1972) ir poezijos knygeles vaikam — "Medžio mokyklėlė" (1972) ir "Saulės obuolys" (1975).

Beletristas Ramūnas Klimas, gimęs 1945 Panevėžy, 1968 baigė Kauno Politechnikos institutą. Dirba Komjaunimo Tiesos redakcijoje. Yra išleidę dvi apsakymų knygas: "Paukščių lesinimo šventė" (1971) ir "Ato-stogos po Aukštaitijos pilnati-mi" (1976).

Pr.N.

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageldaujamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM

89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparuodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYERS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės, Vilnonės medžiagos kostiumams, paljams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įsi' kinsite!

DALĖ POVLIAUSKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautuvi, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvi ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurioj miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery"egz. uždol. Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Kaledų senelis dalija dovanas vaikam Maironio lituanistinės mokyklos eglutėj sausio 9 Kultūros Židiny. Nuotr. L. Tamošaičio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodžiūra • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kelba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Atsisveikinant su dr. J. J. Bielskiu

Lietuvos generalinio konsulo Aniceto Simučio tartas žodis, atsisveikinant su Lietuvos generaliniu konsulu dr. Julium J. Bielskiu

-0-

Susirinkome šiandien atiduoti paskutinę pagarbą ir atsisveikinti su pirmuoju Lietuvos konsulu J. A. Valstybės dr. Julium J. Bielskiu.

Velionis atvyko į JAV-bes 1908 iš Rusijos carų valdomos Lietuvos vos 17 metų amžiaus būdamas. 1915 baigė Naturopatijos kolegiją Hartforde ir tvirtai įsijungė į Amerikos lietuvių politinį ir visuomeninį darbą. 1916, Amerikos Lietuvių Tarybos deleguojamas, su kunigu Bartuška per Skandinavijos kraštus nuvyko į tuo metu vokiečių okupuotą Lietuvą. Karo metu vykti į Europą ir ypatingai į okupuotą Lietuvą buvo labai rizikingas uždavinys, kurio galėjo imtis tik didis patriotas, kokių buvo velionis dr. Bielskis. Grįžęs iš kelionės, savo įspūdžius smulkiai aprašė ilgame raporte, kurį "Tautos Fondas" išleido atskiru leidiniu.

Jo meilė savo kraštui, savo krašto žmonėms atspindi kad ir šiuose žodžiuose: "Gegužės 23 dieną išvažiavom iš Lietuvos. Jei ne ta pasiuntinystė, tai nebegrįžčiau Amerikon, nežinūntį dabartinį vargingą padėjimą, visgi likčiau brangioj savo tėvynėje... Pati gamta Lietuvoje kitaip atrodo; čia neapsakomas žolynų ir medelių dailumas, jų žiedų kvėpėjimas, susijungęs su įvairių paukščių čiulbėjimu, su aidu dainų Lietuvos mergelių, pagauna žmogaus mintis ir nuneša kur ten tarp dangiškių grožybų; čia tarsi girdi angelų giedojimą, pritariant kanklių stygoms, čia girdi prabočių pasakas apie Lietuvos praeitį, rodos, čia tik gyventi ir mirti... Taip, miela mūsų tėvynė Lietuva, mes dėsime visas savo

pajėgas, kad iškovotume tau laisvę, o paskum visi, sugrįžę pas tave, gyvensime meilėje ir sutikime." Šie žodžiai tebėra tokie pat prasmingi ir šiandien, praėjus 60 metų nuo jų užrašymo.

Nebuvo lemta jam grįžti ir mirti savo gimtinėje, nors jam ir teko garbė būti pirmuoju savo šalies konsulu šių laikų pasaulio sostinėje.

Pirmasis Lietuvos konsulas JAV-bėse buvo atidarytas 1923 liepos 16. Nuo tos dienos velionis pradėjo eiti pareigas kaip Lietuvos konsulinis agentas, o sutvarkius formalumus, Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio buvo paskirtas konsulu. 1924 vasario 9 JAV-bių prezidentas Calvin Coolidge pasirašė pripažinimo ekzekvatūrą. Jam teko padėti pagrindus konsulato veikimui, o jo pramintais takais ėjo jo įpėdiniai generaliniai konsulai: Henrikas Rabinavičius, Povilas Žadeikis, Jonas Budrys, Vytautas Stašinskas ir dabar Anicetas Simutis.

Nors 1926 gale velionis formaliai ir pasitraukė iš Lietuvos konsulinės tarnybos, bet nepasitraukė iš pareigų Lietuvai.

Jo pastangos Lietuvai ir lietuvių tautai buvo Lietuvos vyriausybės pastebėtos ir įvertintos. 1937 velionis buvo apdovanotas Gedimino ordinu, o 1939 paskirtas Lietuvos garbės konsulu Los Angeles mieste. 1966 velionis buvo pakeltas į garbės generalinio konsulus. Juo išbuvo iki mirties.

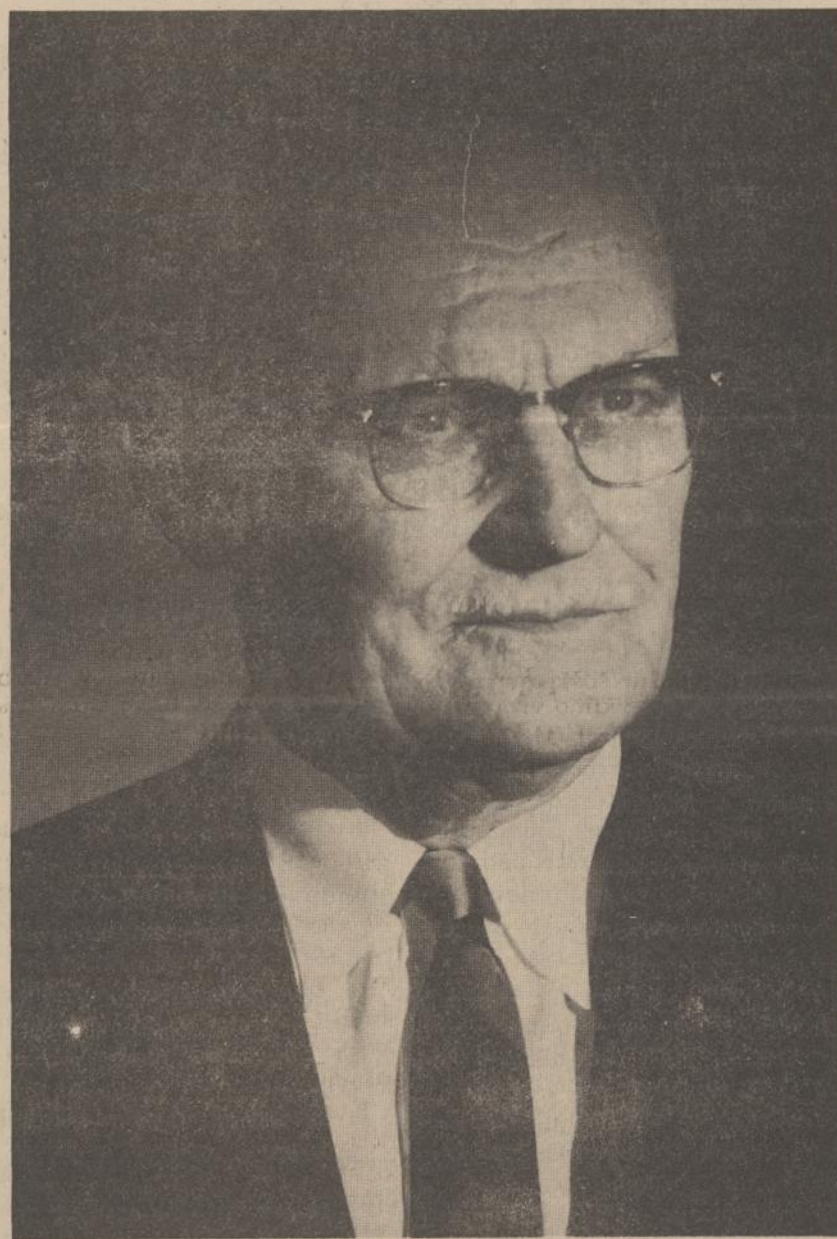
Skausmo valandoje Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir savo vardu reiškia gilią užuojautą velionio našlei Onai Bielskienei, sūnui Alfredui, dukrai Rūtai ir jų šeimom.

Dr. Juliaus J. Bielskio prisiminimas per amžius išliks lietuvių tautos atmintyje tarp kitų garbingų Lietuvos sūnų.

Juozui Kojeliui, klasikiniams filologui, neseniai sukako 60 metų (L.E. XXXVI t., 312 p.), taigi jis sulaukė subrendusio amžiaus. J. Kojelis, be tiesioginio pedagoginio darbo Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje, reiškiasi kaip spaudos darbuotojas, parašęs daugelį straipsnių ir atžymėjęs daugumą svarbesnių einamųjų įvykių spaudoj. Taip pat jis buvo Lietuvių Dienų žurnalo reportažo redaktorius, redagavo žurnalą Į Laisvę. Aktyviai dalyvauja ir visuomeniniuose darbuose: LB-nė, ateitininkuose, Lietuvių Fronto bičiuliuose, Rezoliucijų komitete ir kitur. Darbininko bendradarbis Ignas Medziukas pateikė keletą klausimų, į kuriuos J. Kojelis čia atsakė.

-0-

Priklausai prie įvairių organizacijų, bet, atrodo, daugiausia laiko ir jėgų skiri Lietuvių Fronto bičiulių veiklai. Įdomu, kas paskatino įsijungti į šios srities veiklą ir kokie motyvai nustatė gaires daugiausia dėmesio skirti šios grupės užsimojimams ir darbam. Lietuvoje buvo aiškiai suprantami šio sambūrio tikslai ir

A. a. dr. Julius J. Bielskis

Nuotr. L. Kanto

TIKIME ILGA LIETUVYBĖS ATEITIMI

programa (taip pat ir tremty Europoje, nes greitai tikėjomės grįžti į gimtąjį kraštą). Tačiau, apsigyvenus Amerikoje, kur yra kitos sąlygos ir laiko eigoj pasikeitusios perspektyvos, ar ne geriau būtų tų pačių tikslų siekti kitose organizacijose, pvz. Lietuvių Bendruomenėje?

Jei daryčiau sąžinės sąskaitą, tur būt, rasčiau, kad Lietuvių Bendruomenės darbeliam tenka daugiau laiko negu LF bičiuliui. Buvo kitaip, kai redagavau Į Laisvę. Tačiau Lietuvių Fronto bičiulių sąjūdį labai vertinu, nes juk tai vienintelė rezistencinė organizacija, iš pagrindžio Lietuvoje pratęsusi savo gyvybę į trečiąjį šio šimtmečio ketvirtį laisvajam pasauliui. Tai reiškia, kad ji reikalinga. Jei su šiuo sąjūdžiu nebūtų surišusi antinacinė rezistencija, tai dabar norėčiau į jį įsijungti. Daug frontininkų matau pozityviai plūšančių visuose lietuviškos veiklos

dirvonuose, o taip pat stebiu, kaip juos atakuoja destruktivios jėgos. Ar gali būti geresnė rekomendacija organizacijai?

LF bičiuliai ir kitos organizacijos, kurios pozityviai dirba lietuviškus darbus ir susiderina su pagrindiniais LB-nės tikslais, mano supratimu, ir yra integralūs organizuotos LB-nės sektoriai. Bet kokio gyvo, pozityvaus ir kūrybingo sąjūdžio savanoriškas susilikvidavimas Lietuvių Bendruomenės naudai Bendruomenę ne sustiprintų, bet silpnintų, nes dalis žmonių nebegalėtų prisijungti kitų organizacinės veiklos formų. Man regis, kad rūpestį turėtų kelti ne gyvųjų numarinimas, bet mirusiųjų "gyvybė". Jei tie mirusieji papokštų senose jaujose ar pirtyse, dar nieko, būtų galima pasijuokti, bet kai jie šokasi vadovauti kovai dėl Lietuvos laisvės, ne juoką, bet ašaras spaudžia.

Buvai įsijungęs į priešrinkiminį politinį darbą, remdamas respublikonų partijos kandidatą — Hayakawos į JAV senatorius, Doman į kongresmanus ir kitus, nors respublikonai mus labai apvylė: Watergate, devaliacija, infliacija, o užsienio politikoj — Vietnamas, Vladivos-tokas, Helsinkis ir t.t. Koks buvo motyvas remti jų kandidatus, kokius siūlymus turi dėl lietuvių aktyvesnio įsijungimo į politinį šio krašto darbą ir kokios esi nuomonės Carteriui laimėjus?

Praėjusių rinkimų metu baltų komitetuose teko padirbėti I.S. Hayakawos išrinkimui į senatūrius ir Robert K. Doman — į kongresmanus. Jų naudai dirbau ne todėl, kad jie respublikonai, bet kad, mano tvirtu įsitikinimu, buvo žymiai pranašesnės asmenybės už oponentus. Noriu tikėti, kad abu naujieji legislatoriai Washingtono mum bus prieinami.

Respublikono Fordo labui ne tik dirbti, bet ir už jį balsuoti sąžinė nebeleido.

Nedėdamas didesnių vilčių į Carterį, bent tiek guodžiuosi, kad Lietuvos laisvės reikalui jis ir norėdamas daugiau už Kissingerį-Fordą pakenkti negalės.

Tokių darbo komitetus, kokius turėjom Californijoje, rinkiminiais metais norėčiau matyti visose lietuvių bendruomenėse. Skeptiškai žiūriu į tokią "politinę veiklą", kada pasireklamuoja kokio komiteto suda-

rymu, bet praktiškai nieko nedaro.

Jau seniai reiškiesi Lietuvių Bendruomenėje. Labai yra nuostolingas jos skilimas, nes daug laiko, energijos ir popieriaus iš-eikvojama tarpusavio ginčams. Tai jaučiam ne tik mes patys, bet ir gyvenantieji Lietuvoje. Dėl šio skilimo daugelis kaltina frontininkus. Kokios esi nuomonės tuo klausimu ir kas darytina, kad ši negerovė būtų pašalinta?

Bandymus Bendruomenę skaldyti nenorėčiau laikyti LB skilimu. Popieriaus ir rašalo skaldymui daug sunaudoja pora sektantiškų laikraščių, apie kuriuos susispietę antagonistinių ideologijų žmonės, kurie nepriklausomoj Lietuvoje vieni kitiems griebė už gerklų, vieni prieš kitus vykdė atentatus. Faktą, kad tos išmiršančios grupelės susibaudė prieš didžiąją lietuvių išeivijos misiją, dengia paslaptis. Juk joks garbingas lietuvis negalėtų svaidytis tokiais kaltinimais: frontininkai — komunistai, LB-nė lizdas susisukę komunistai, visos trys lietuviškos vienuolijos remia komunistus, jaunieji ateitininkai talkina komunistams, lituanistinės mokyklos auklėja komunistus ir t.t. ir t.t. Jei čia netinka posakis, kad padegėjai garsiausiai šoka, jau "gaisras" (nors ir tokių gali-mybių esama), tai gal tikty prel. M. Krupavičiaus įspėjimas, kad negalima pasitikėti ir draugiškų valstybių saugumais. Juk ne tik priešas, bet kartais ir draugai nenori stiprių, vieningų ir gerai organizuotų tautinių bendruomenių. Mat, jos tampa neatlaidžiu sąžinės balsu, neduodančiu ramybės tautų laisvės išpardavėjams.

Nemalonų jausmą sustiprina tos grupės žmonių "pasiaukojanti" destrukcija. Ta skrajojanti "gaisrininkų" komanda tariamus gaisrus gesina ne vandeni, bet pamazgomis ir purvais. Jau ne kaip "gaisrininkai", bet kaip (kad ir reformuoti) kazokai jie pasirodė gruodžio 5 Chicagoje, užpildami lietuvių kunigų bažnyčioje — toj pačioj vietoj, kur prieš kelias savaites vyko Kražių skerdynių minėjimas (!).

(Bus daugiau)

Šatrijos Ragana

2

VIKTUTĖ

Ir galima tuojau numanyti, koks didelis skirtumas tarp muzikos tokių Šopenų ir Bethovenų ir šiaipjau saloninių dalykelių: klasiškoji muzika niekada neatsibosta, o saloninė — labai greit. Aš esu labai nepastovi muzikoje, kiekviena pjesė, nors būtų ir labai melodinga ir patiktų iš pradžių, neilgam laikui praėjus, dažnai grojama, atsibosta. O sonatas ir valsus girdžiu nuo pat mažens, groju, kaip tik geriau groti pradėjau, ir vis man jie gražūs, vis, rodos, daugiau atrandu juose grožio ir turinio. Ak, ta muzika, kaip ji man širdį pagauna! Nuo pat kūdikystės, kaip tik atminti galiu, darė ji man tokio įspūdžio, kaip niekas kitas. Atmenu, mamai užgrojus Šopeno maršą, negalėdavau niekada išlaikyti lig galo: pradėdavau verkti ir išbėgdavau iš kambario. Paskui pati pradėjau mokytis muzikos ir mokiausi lengvai ir su dideliu noru. Iš visų šalių girdėjau nuolat, kad aš turinti neabejotiną muzikos talentą, kad būtinai reikią man pasirinkti artistės karjerą. Aš ir pati jutau savyje šio

tokį gabumą ir vis mažiau palikti artiste. Norėjau, pabaigus pensiją, važiuoti į konservatoriją. Bet įvyko kitaip. Paskutiniaisiais mano mokslo metais mano mintys staigiai pakrypo visiškai į antrą pusę ir artistiška karjera išgaravo iš galvos. Atsitiko tai, mano nuomone, dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia pamačiau, kad mano tėvų materialiai padėtis yra gana bloga; dvaras užstatytas banke, reikalauja daug darbo ir pasišventimo, kad neklūtų į rusų rankas. Mano edukacija pensijoj kaštavo gerus pinigus. Žinodama, kaip jie sunkiai ateina tėveliams, argi galėjau reikalauti dar daugiau? Jik konservatorijai būtų reikėję dar paskirti mažiausiai 4 metus, o kad ir būtų pasisekė užsidirbti šiek tiek pamokomis, vis dėlto didesniąją dalį būtų reikėję imti iš namų. To padaryti negalėjau.

Antra priežastis lygiai svarbi. Štai pradėjau abejoti, ar verta apskritai paaukoti savo gyvenimą muzikos menui. Ir pagaliau abejojimai pavirto įsitikinimu. Ne, neverta! O neverta dėl to, kad yra daug naudingesnių už-

siėmimų už muziką. Neneigiu muzikos naudos ir reikalingumo, saugok Dieve! Negalėčiau to daryti, pati taip ją mėgdama. Numanau gerai, kiek naudos, kiek laimės atneš žmonėms tokie, kaip Šopenas, Bethovenas ir daug kitų. Bet aš ne genijus — tai viena; o antra — nors ir mėgstu tų svajoti, tačiau vertesnės man realios mano darbo išdavos.

Nežinau, ar gerai išdėčiau savo nuomones... Trumpai: ne, kaip, būdama artistė, džiuginu žmones savo muzika, beveliu, sėdėdama namie, darbavusis ir mažius išlaidas, kad žemės sklypo neįsileistumėm į priešo nagus; beveliu išmokius nors keletą žmonių rašyti ir skaityti, nors keliems palengvinus sunkų gyvenimą. Ir dėl to atsisveikinau su artistės karjera, dėl to stengiuos darbuotis, mažinti tarnaites, stengiuos iš visos sielos atnešti naudos tiems žmonėms, kurie neturi tiek pinigų nei kultūros, kad galėtų naudotis artistų darbu. Ar atnešiu daugiau už tuos artistus — tai jau kitas klausimas. Ak, Dieve, ar atnešiu?! Šaukia mane arbatos — einu!

Vėliau.

Ką tik pagėrus mums arbatą, atėjo daktaras. Išbuvo kelias valandas. Sėdėjome visi salone už stalo; daktaras kalbėjo su tėvais, mažai su mumis. Aš visados esu nedrąsi su svetimu žmogumi ir mažai jį tešnekinau. Atėjo man noras pagroti, bet nediršau. Gal

jis pripratęs prie geros muzikos ir nemalonu jam būtų išgirsti tokią, kaip manoji. Pasirodė jis man labai linksmas ir gyvas. O gražus! Gražesnis dar, kaip aną sykį klebonijoje. Nesvarbu man žmogaus grožis, bet vis dėlto malonu pažūrėti į gražų veidą. Aš tai labai mėgstu, nes mėgstu grožį visur. Gal jo veido bruožai ne visai klasiškai taisyklingi, bet visas jis gražus ir harmoningas. Tinka man jo aukštas stumuo, juodi pasipurę plaukai, tamsus veidas ir mėlynos akys. Nepaprastai atrodo tos šviesios akys prie juodų lyg anglių plaukų ir pietų gyventojų veido.

Man rodos, kad jis turi būti geras. Labai norėčiau arčiau susipažinti. Žadėjo ateiti dar kada nors.

13 lapkričio.

Gavau laišką iš vienos savo draugės. Laiškas linksmas: jos tėvai turtingi, ji nieko nedirba, važinėja į svečius ir linksmas. Iš vieno pokylio į kitą; per užgavėnes į Varšuvą važiuoja... Ak Dieve! Man net skaityti nuobodu, ne tik pačiai jos vietoje būti. Kaip ji gali taip nieko nedirbti?! Juk ir aš labai mėgstu šokti, reikia pasisakyti, bet tik retkarčiais, kelis sykius per metus; mėgstu šokius kaip atilsį po darbo, bet ne kaip patį darbą. O ji pasidarė iš tų pokylių savo vienintelį darbą. Dėkui už tokį gyvenimą!

Turiu dar vieną mokinį: vežė-

jas Stanislovas sakęs tarnaitėms, kad nedirštas manęs prašyti, bet labai norįs išmokyti rašyti. Pasivadinau jį ir paklausiau, ar tai tiesa. Nabagas Stanislovelis paraudo lyg mergelė ir, pabučiavęs į ranką man, pasakė, kad labai norįs. "Gal kur išvažiuosiu, — sako, — tai mokėsiu gramatą parašyti." Gerai, mokysimės! Viena tik bėda: kaip aš jį mokysiu lietuviškai, kad pati nemoku?! Kalbėti moku šiaip taip, bet rašyti kaip reikia, gramatiškai — nė trupučio... Na, raidės juk tokios pat, o rašys taip, kaip iš-taria.

14 lapkričio, trečiadienis.

Dažnai atsimenu laiką, praleistą pensijoj. Apskritai sakant, geras buvo laikas, bet man ne tiek, kiek kitoms. Pirmiausia, il-gėjau namų ir savųjų; be to, niekada nesijaučiau ten taip gerai, kaip namie, ir negalėjau širdingai susibendrauti su savo draugėmis. Su visomis gyvenau gerai, bet visados buvo tarp mūsų skirtumas, Dievas žino, dėl ko. Aš negalėjau, pavyzdžiui, niekada kartu su jomis įsimylėti savo mokytojų. Juokingi man visados buvo tie visi jų idealai: juodakiai ir juodplaukiai... Aš savojo niekada neturėjau ir nežinojau, kaip jis turi atrodyti. Visados mėgau ir mėgstu svajoti apie ateitį, bet niekuomet toje ateityje nebuvo vietos mano vyrui... Vis tik

maščiau darbuotis daug ir nau-dingai išgyventi gyvenimą... Bet mintis, kad galii ištėkti, niekada man neatėjo į galvą. Ar dar apie tokius niekus svajoti?! Gaila laiko!

15 lapkričio, ketvirtadienis.

Yra pas mus gražus paprotys: vakarais susirenka mergelės tarnaitės į valgomąjį kambarį su rateliais, kartais dirba kitą darbą: vilnas pašo ar plunksnas plėšo. Atvažiavus vieną sykį per Kalėdas, paprasčiau mergaičių, kad padainuotų. Iš pradžių nediršo, paskui padainavo ir nuo to syčio dainuoja labai dažnai. Mes visi sėdime už sienos ir klausomės. Tėveliai nesipriešina tam dainavimui, o aš tų dainų klausyčiau ir klausyčiau be galo. Neapsakomai patinka man jos! Jų melodija gal per daug monotoniška ir liūdna, bet man taip suprantama ir taip gerai išreiškia mūsų žmonių dvasią. Tarsi matai rusvus, lygius laukus, aprūkusias žemas trobes, tarsi girdi tamsių miškų ūžimą... Pamėgo man tos dainos nuo pat kūdikystės, ir daug daug jų išmokau. Ir dabar dažnai, išėjus pas mergaites, vedu vis naujas ir naujas daineles. Pradėjau jas užrašinėti. Tuo būdu surinksiu jų daugybę nuo dažnai keičiamų tarnaičių.

(Bus daugiau)

POKALBIS SU

“JUODVARNIŲ” AUTORIUMI

Kultūriniam subatvakary gruodžio 12 Bostone buvo pristatyta *Pauliaus Jurkuso* poema-pasaka *Juodvarniai*. Apie ją kalbėjo poetas *Stasys Santvaras*. Kalba buvo spausdinta praeitame Darbininko numery.

Po St. Santvaro kalbos buvo pakviestas knygos autorius prie pulsto. Jis atsakinėjo į eilę klausimų, kuriuos pateikė Stasys Santvaras.

-o-

1. Juodvarniai yra stambios apimties veikalas. Kodėl pasirinkai žinomą pasaką apie brolius juodvarnius, o ne savo originalią pasaką sukūrei?

Atsakymas — sudėtingas.

Juodvarnių pasaka buvo nutolusi ir dingusi užmaršty, bet kartą dail. Vaclovas Ratas, gyvendamas Augsburgėje, kreipėsi į mane, kad parašyčiau juodvarnių pasaką, nes jis sukūręs juodvarnių ciklą. Tuoj suradau pasaką, perskaičiau bent kelis variantus. Ją perrašiau per naują, kiek patilizuodamas, išlygindamas. Tokia ji buvo išversta į anglų kalbą ir išleista liuksusine laida su dailininko iliustracijomis. (Išleista 1948).

Tuo pačiu laiku teko susipažinti su vokiečių romantiku dailininku Moritz von Schwind (1804-1871). Patraukė jo romantinė kūryba, jo viduramžiai, pasakos, legendos, jo tapyba ir grafika, ypač grafika. Jis irgi vaizdavo juodvarnius (vokišką pasakos motyvą). Tas mane nuteikė romantiškai svajonei, nukėlė kažkur į praeitį.

Taip juodvarnių motyvas man pasidarė savas, pilnas keistų svajonių ir net galimybių. Vieną kartą, kai gyvenome Schwaebisch Gmündėje, rudenį grįžtant namo pasivaideno man lietuviška juodvarnių pasaka. Stai ga sustojau gatvėje. Juk aš esu tas juodvarnis, išklydęs iš namų. Išryškėjo pasakos simbolika. Taip ir kilo noras pereiti juodvarnių kelią, nes jis ateina iš gilios mūsų tautos senovės ir apjungia daug žmogaus problemų.

2. Kodėl Juodvarnius rašei eilėmis, o ne proza?

Manau, kad eiliuota forma labiau paliečia senovės simbolišką ir primena epą. Svarbi priežastis dar buvo ta, kad Juodvarniai parašyti kelionėje. Proza rašyti reikia stalo, specialaus laiko, o eiles rašyti gali keliaudamas. Keliaudamas prisimenu, kur sustojai, sudedi vieną ar du posmus ir paskui užrašai.

3. Ką norėjai pasakyti Juodvarniuose aprašydamas motinos

laidotuves? Aš pasakyčiau, — ten yra tikra baladė.

Motulės laidojimas aprašomas pačioje pirmoje knygos dalyje. Pirmose redakcijose jo ir nebuvo. Buvo trumpai pasakyta — bajorui numirė žmona.

Teko Maironio lituanistinėje mokykloje dėstyti liaudies meną. Vėl grįžau į skaitinius apie senovę, apie liaudies meno simboliką, ką reikšė žvaigždės, mėnuliai, saulutės, kaip žmonės gyvensi nuo piktųjų dvasių. Įspūdi padarė ir archeologiniai kasinėjimai, surasti kapai, kur buvo sudėta visokiųjų daiktų, kaip įkapės, kad mirusiam anam pasauli būtų geriau.

Tada ir atėjo noras plačiau aprašyti laidotuves, nes motulė atbaigia vieną šios poemos herojų etapą — jų laimingas dienas. Tai geroji motulė, tai senoji Lietuva, ir ją su meile, su didelėmis įkapėmis palydėjo pro vėlių vartelius.

4. Juodvarniuose gyvena trys atsiskyrėliai, trys gamtos galiūnai. Kokia simbolika slypi juose, ką tai reiškia jų gundymai?

Pačioje pirmoje redakcijoje tie trys atsiskyrėliai buvo visai kitoki. Jie buvo individai, kurie pasitraukė nuo žmonių į gamtą meditacijai ir, būdami vienuomenoje, apvaldė gamtos galias. Jie ir norėjo savo patirtį patikėti kitam, tad ir gundė mergaitę, kad galėtų jai atiduoti savo mokslą.

Kai tą redakciją perskaitė prof. Antanas Maceina, jis kitaip ėmė ryškinti šią gundymų sceną. Visoje pasakoje jis rado nemažą tautos ir žmogaus filosofijos, ir šiuose gundymuose matė jau gilesnę prasmę. Mergaitė, kuri nori išvaduoti brolius, siekia gėrio, o prieš tą gėrį kovoja blogis. Prof. A. Maceina taip ir užvedė ant minties pasinaudoti trim Evangelijos gundymais (kaip Kristų gundo velnias).

Taip pamažu ir išskristalizavo šis motyvas — trys valdovai, kurie tikrumoje yra vienas ir tas pats blogis, tik trijuose pavidaluose.

Pirmasis valdovas valdo debesis. Jis teikia žmonėms duoną. Jis ir gundo mergaitę pasilikti, nes ji dalins duoną visiems, ir už tai visi ją garbins.

Antras gundytojas yra vėjas, kuris daro stebuklus ir gąsdina žmones. Ir jis siūlo Rūtelei stebuklų galią, kad ji pasilikytų pas jį.

Trečias valdovas valdo paukščius ir visą pasaulį. Jis irgi siūlo Rūtelei padaryti viso pasaulio valdove.

Tai ir yra visi trys Evangelijos gundymai. Mergaitė atmeta visus gundymus ir pasirenka ištikimybę broliams, pasiryžta juos išvaduoti iš blogio.

5. Juodvarniuose yra graži baladė apie mėnulį ir pasaka apie kvailį, vedusį karalaitę. Ar turi kokią išskirtinę reikšmę baladė ir pasaka?

Aukštam kalne gyvena jos broliai juodvarniai. Tai yra lyg kokia simbolika — kalnas siekia anapus debesų, ir broliai gyvena anapus gyvenimo. Jie negali pripti prie gyvųjų, jie slypi kalno urve. Ir kas tas urvas, kas ta buveinė tarp šiapus ir anapus? O gal tai senovės dievų kampelis, jų gyvenvietė, nes jiems reikėjo stebėti gyvenimą ir šiapus ir anapus.

Tada prisiminė man senoviška lietuvių mitologinė daina — mėnuo saulužę vedė, bet mėnulis nebuvo ištikimas, pamatė Aušrinę ir su ja nuėjo. Perkūnas supykęs už tai kardu jį padalijo.

Neištikimybės idėja kaip kontrastas man gerai pynėsi į grynios meilės ir ištikimybės pynę, dar labiau išryškino pagrindinę temą.

Pateko į rankas dar ir knyga apie žemaičių dievus (Jono Lasickio). Kiek ten tų dievų surašyta, kaip jie gyvena žmonių tarpe. Jie pilni žmogiškų silpnybių. Taip ir susipynė man vaizdas, kad jie susirenka į puotą ir su savo aukom, ateina ir Mėnulis ir Saulė. Jie įsimyli. Įsimaišo kitas pavyduolis ir Mėnuliui parodo Aušrinę. Tas ir iškeliauja į kalnus, kad ją pastebėtų. Jai rūmus pastato, o Perkūnas supykęs suskaldo. Iš tos gaidynės liko tik tas urvas, dievų buveinė, kur gali prisiglausti tie, kuriems tenka būti tarp šiapus ir anapus.

Pasaka apie kvailutį, kuris vedė karalaitę, irgi paimta iš lietuviškų liaudies pasakų. Ten visada sekasi labiausiai nuskriausiam, paniekintam.

Čia jį panaudojo irgi kaip kontrastinę medžiagą vedamai temai. Dvare gyvena nebylė mergaitė Rūta, kuri, dvaro siuvelių apsiūta, yra graži ir patraukli. Ją įsimyli karaliūnas. Šią situaciją pirmas pamato ir supranta dvaro juokdarys. Jis išdaigia juoko forma ir drauge su didele ironija juokias iš viso ir iš savo karaliaus. Karaliui pasako pasaką, kuri atskleidžia visą situaciją, bet karalius nesupranta tol, kol ateina į jo kambarį stūnus — karaliūnas.

Pasaka, lyg kokia senoviška keliautojų daina su besikartojančiu motyvu, ateina ir prašina, šurpiais posmais pasibaigdama. Tai jau ir meta mintį toli toli į priekį, į pačios poemos pabaigą, kad karaliūnas paliks tėvų pilį.

6. Kaip baladę ir pasaką sujungi su poemos vientisumu?

Tiesia, paskaičius atrodė, kad čia išsilenkama iš kelio. Galėtų, žinoma, eiti ir be jų, bet tiek baladė, tiek pasaka išryškina nuotaiką ir pagilina mintį. Visuomenėje jos yra priderintos prie bendro plano. Yra ir kitur tokių dalykų — veikalas veikale. Rašydami šiuos abu dalykus, tariausi ir su kitais. Jie mane padarė.

7. Kiek laiko Juodvarnius kūrei?

Pirmą redakciją baigiau 1950, būdamas dar Vokietijoje. Atvykęs į šį kraštą, dažnai taisiau, perrašinėčiau, dirbau dažniausiai vasaros atostogų metu. 1972 maniau jau baigęs galutinę redakciją, bet tą patį rudenį taip nusivyliau tekstu, kad maždaug du trečdalius išbraukiau ir pradėjau rašyti iš naujo. Viso buvo kokios 5 redakcijos. Knygą rašiau 25 metus.

8. Ką Juodvarniuose pats autorius norėtų pabrėžti bei akcentuoti?

Pagrindinė problema, kurią čia sprendžiu, yra ta, kodėl žmogus pasauli yra tremtinys. Tas klausimas iškyla pačioje įžangoje. Grįžęs stūnus iš kelionės klausia motinos, kodėl jis nerado namų, kur būtų gera ir ramu. Motina atsako į šį klausimą ir paskaito pasaką. Pasaka ir yra atsakymas — žmogus savo

Betliejaus scena Maironio lituanistinės mokyklos eglutė sausio 9 Kultūros Židiny. Nuotr. L. Tamošaičio

ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBOS RINKIMŲ REIKALU

1976 gruodžio 11 Ateitininkų Federacijos valdyba paskelbė Ateitininkų Federacijos tarybos rinkimus. Jiems praversti Detroito sudaryta vyriausia rinkimų komisija: Jonas Urbonas — pirmininkas, Gintė Damušytė, Saulius Jankauskas, dr. Jonas Mikulionis ir Janina Udrienė. Komisijos adresas: 1418 West Elmwood, Clawson, Mich. 48017. Telefonas: (313) 435-4786.

Pasiremdami Ateitininkų Federacijos korespondencinių rinkimų nuostatais, čia skelbiam Federacijos tarybos narių rinkimų tvarką.

1. Kas renkama ir kas renka:

a) pagal Ateitininkų Federacijos rinkimų nuostatus, renkama 15 Federacijos tarybos narių penkerių metų kadencijai, tiesioginiu, slaptu, korespondenciniu būdu;

b) Federacijos tarybos narius gali būti renkamas kiekvienas ateitininkas, ateitininku išbuvęs ne mažiau kaip 10 metų be pertraukos.

c) balsavimo teisę turi visi ateitininkai, turi teisę rinkti MAS, SAS ar ASS padalinių vadovybes.

2. Rinkimų komisijos. Pagal

būtyje yra tremtinys. Jis niekada neranda ramybės, o jos nuolat ilgisi. Žmogus keliaudamas taip pat turi grumtis su blogiu įvairiom formom. Ir tik auka, meilė broliam yra nugali.

Šioje poemoje gana daug liūdesio, vargo. Sesuo eina iš vargo į vargą, eina per gundymus, panikinimus, net ant laužo ją užkelia, bet ji ištveria ir laimi — išvaduoja brolius iš pražūties. Ir dar daugiau!

Ji savo vyrą karaliūną ir savo brolius parveda į tėviškės namus, nes jos šalyje yra geriau, ten žmogus žmogų myli. Ir už tai, kad tiek kentėjo, kaip tas Šv. Rašto Jobas, dabar yra šimteriopai atlyginama. Ir čia mano pasaka nusikelia į senoviškus laikus, į matriarchatą.

Pasaka, paliesdama žmogaus būties klausimus, drauge paliečia ir dabartį, todėl ji ir pavadinama — poema. Ji baigiasi gėrio pergale ir ateinančių kartų nauja jėga. Paskutiniai posmai vėl grįžta prie įžangos. Sugrįžęs stūnus supranta pasakos prasmę ir prašo užskleisti knygą. Ir jis tiki, kad ateis sesuo ir visus pro didžiųjų kapus parves namo.

-o-

Ačiū poetui Stasiui Santvarui už knygos pristatymo žodžius, ačiū už klausimus, kurie padėjo išryškinti knygos mintį, ačiū ir kultūriniam subatvakariam, ypatingai jų pirmininkui Edmundui Cibui, kad suteikė tokią gražią progą būti jūsų jaučioje draugijoje.

-o-

Toliau autorius paskaitė knygos pradžią, pirmąją ir paskutinę sakas ir knygos pabaigą.

galimybę, atskiruose kraštuose kur yra organizuoti ateitininkų vienetai, vyriausia rinkimų komisija sudarys kraštų rinkimų komisijas ar įgalios paskirus asmenis talkinti rinkimų pravedime. JAV ir Kanadoj vyriausia rinkimų komisija eis ir kraštų rinkimų komisijos pareigas.

3. Ateitininkų registracija ir balsuotojų sąrašų sudarymas. Visos padalinių valdybos bei vietinių vadovybės prašomos praversti visų ateitininkų registraciją, sudaryti bendrus padalinių sąrašus ir iki sausio 31 prisiųsti vyriausia rinkimų komisijai.

Ateitininkai, nepriklausą prie jokio padalinio, registruojasi tiesiogiai vyriausioj rinkimų komisijoj. Tas pats ateitininkas negali registruotis keliuose balsavimo sąrašuose. Registruojant ar registruojantis, turi būti praneštas vardas, pavardė, pilnas adresas ir prie kurios ateitininkų sąjungos kurio padalinio priklauso. Balsuotojų sąrašų patikslinimai bei pasiteiravimai atliekami iki vasario 15.

4. Kandidatų siūlymas. Kandidatus gali siūlyti ne mažiau kaip penki balsuotojai. Pasiūlyti galima tiek kandidatų, kiek renkamujų. Siūlytojai turi nurodyti siūlomų kandidatų vardus, pavardes, amžių, adresą ir pridėti raštu sutikimą kandidatuoti. Savo siūlymą kandidatų siūlytojai turi pasirašyti, nurodymais savo adresus ir prie kurios ateitininkų sąjungos kurio padalinio priklauso. Kandidatų pasiūlymai turi būti pristatyti vy-

riausiai rinkimų komisijai iki vasario 15. Laikas iki vasario 25 skiriamas pašalinti visiem pastebėtiems kandidatų pasiūlymuose trūkumams. Iki vasario 28 sudaromas bendras kandidatų sąrašas.

5. Balsavimas. Balsavimo vokalai su kandidatų sąrašais bus išsiuntinėti iki kovo 15. Pabalsavus balsavimo lapeliai sugrąžinami vyriausia rinkimų komisijai iki balandžio 20. Balsai suskaičiuojami iki gegužės 1.

6. Skundai. Skundai dėl pastebėtų netikslumų bei prasižengimų paduodami per penkias dienas nuo jų vykdymo dienos. Jie duodami per vyriausią rinkimų komisiją, kuri su savo paaiškinimais juos pateikia Federacijos valdybai per septynias dienas. Federacijos valdyba skundus išsprendžia ne vėliau kaip per 10 dienų juos gavusi. Federacijos valdybos sprendimas yra galutinis.

7. Rinkimų rezultatai. Nustatyti laiku neatsiradus skundų arba Federacijos valdybai skundus išsprendus ir balsavimam įsiteisėjus, vyriausia rinkimų komisija skelbia balsavimo rezultatus ir išrinktos tarybos sudėtį.

Rinkimų pravedimo sėkmingumas priklausys nuo mūsų visų organizuotumo. Todėl kviečiam visus ateitininkus atlikti savo organizacinę pareigą. Valdybas laiku sudaryti sąrašus, visiem užsiregistruoti. Įstatyti kandidatus ir patiem kandidatuoti. Visus gausiai balsavime dalyvauti. Rinkimai yra susipratimo ir organizuotumo rodiklis. Tebūna jis pilnas ir pavyzdingas.

Vyriausia Rinkimų Komisija

LATVIŲ VEIKLA

(atkelta iš 2 psl.)

jo lietuviškai. Jis yra parašęs daug knygų ir straipsnių meno temomis, o taip pat gerų įvadų anglų kalba parodų katalogam. Jo veiklą ir kūrybą plačiai aprašo prof. A. Annus trečiam Latvių Makslo numerį, kuris tik neseniai pasirodė.

Šiam numerį yra daug gerų straipsnių apie latvius dailininkus, bei svarbesnes parodas, su gausiom darbų nuotraukomis ir dailininkų portretais. Du labai geri portretai yra Bruno Rozičio, žinomo latvių meno fotografo, lietuviams jau pažįstamo iš mūsų spaudoj buvusių jo nuotraukų. Jis irgi yra lankęsis Kultūros Židiny ir nufotografavęs lietuvių dailininkų grupę. (Nuotrauka buvo ir Darbininke ir Laiks laikrašty).

Kaip matom, latvių menininkų tarpe turime daug draugų. Būtų vertinga draugystės praplėsti, aplankant jų parodas ir kitus parengimus. Šia proga reikia paminėti svarbų įvykį latvių kultūrinėje padangėje. Kaip ir kitais metais, sausio 22-23 ir sausio 29-30 vyksta Latvių Kultūros Dienos. Per tuos du savait-

galius bus įvairių parodų, pasikaitų, diskusijų, prezidento K. Ulmanio 100 m. gimimo minėjimas, o taip pat kultūrinė popietė ir koncertas, Carnegie Hall, Manhattane. Dalis programos vyks Bronx Community College patalpose.

Lietuviam meno mėgėjams bus puiki proga susipažinti su latvių menu. Dailės paroda vyks *Daugavas Vanagi* namuose, 115 W. 183rd Street, Bronx. Paroda atidaroma sausio 22, šeštadienį, 3 v. popiet. Sausio 23, sekmadienį, ir sausio 29, šeštadienį, parodos lankymas nuo 1 iki 8 v.v. (Tos pat valandos ir ketv., sausio 27). Čia bus išstatyti iš privačių kolekcijų surinkti latvių „klasikų“ dailės darbai. Privatinis žiavimas labai patogus, nes namai yra prie pat Fordham Rd. nusukimo nuo Major Deagan greitkelio.

Kituose šių namų aukštuose vyks dar pritaikomosios dailės ir foto parodos. O ir pats namas atlankyti įdomu, jis panašus į pirmąjį mūsų Židinį, tik didesnis. Informacijai galima skambinti 933-8167.

Alina Staknienė

pied Lithuania — a Report for 1976”.

IŠ LB VEIKLOS

Pritarus JAV LB krašto valdybai, vykdomasis vicepirmininkas organizaciniam reikalams Balys Raugas sausio 29, šeštadienį, New Yorke šaukia rytinio JAV pakraščio LB apygardų ir apylinkių pirmininkų ir LB darbuotojų suvažiavimą. Suvažiavimas vyks Kultūros Židiny, jį globojant New Yorke LB apygardai. Darbotvarkę bus simpoziumas “Mūsų kelias į tautinį išlikimą”, dalyvausiant J. Vėblaičiui, R. Penkinčiūnei ir S. Zabuliui, krašto valdybos, apygardų valdybų ir apylinkių valdybų pranešimai.

JAV LB kontrolės komisija pareigomis pasiskirstė šiaip: kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM — pirmininkas, dr. Rozalija Šomkaitė ir Vytautas Alksnins — nariai.

JAV LB krašto valdyba kreipėsi į Kanadoj gyvenantį protestantų kunigą Algimantą Žilinską, prašydama jį suteikti informacinės medžiagos apie šiuo metu vykstantį protestantų persekiojimą pavergtoj Lietuvoj. Medžiaga reikalinga šiuo metu ruošiamam JAV LB metraštiniam leidiniui “Violations of Human Rights in Soviet Occu-

pied Lithuania — a Report for 1976”.

JAV LB Vidurio Vakarų apygarda, vadovaujama K. Laukaičio, ypatingą dėmesį skiria lituanistinėm mokyklom. Apylinkių valdybos buvo raštu paragintos dalyvauti vykusiose Kalėdų eglutėse ir remti mokyklas pinigine auka. Taip pat, sudarant apylinkių susirinkimų darbotvarkę, apylinkės paskatintos į ją įtraukti lituanistinių mokyklų tėvų ir mokytojų atstovų pranešimus. Gegužės 7 LB apygarda Jaunimo Centre ruošia lituanistinių mokyklų vedėjų — direktorių pagerbinimą. Juozas Gaila, JAV LB kultūros tarybos pirmininkas, aplinkraščių kreipėsi į visus LB vienetų su prašymu prie kiekvienos LB apylinkės ir apygardos turėti valdybos narį kultūriniam reikalui. 1977 sueinant 50 metų sukakčiai nuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signaturo ir Aušros leidėjo dr. J. Basanavičiaus mirties, LB vienetai paraginti nevengti Vasario 16-osios minėjimų kalbėtojais kviesti mūsų kultūrininkus. Aplinkraščių LB apylinkėm pasiūsti užsakovų blankai anglų kalba išleidžiamai baltų dramos antologijai “Confrontations With Tyranny”. Apylinkės skatinamos veiklą užsakyti ir jį platinti.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokėstį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

Po 13 dol. — B. Stankaitis, Paterson, N.J., A. Rimas, Reston, Va., prel. Leonardas C. Gižinskas, L. D., Detroit, Mich.

Po 10 dol. — J. Vizbaras, So. Boston, Mass., M. Gečienė, Toronto, Ont., C. Kulas, Fairview, N.J., K. Žvinis, Brooklyn, N.Y.,

WORCESTER, MASS.

Vasario 16-tos minėjimas

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą rengia vasario 13. 10 val. ryto mišios už Lietuvą Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, o 7 val. ryto — Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Maironio Parke, Shrewsbury, Mass., minėjimas prasidės 3 val. po pietų. Pagrindinis kalbėtojas bus prof. Vaidevutis Mantautas iš Hartford, Conn.

Meninę programą atliks solistė M. Bizinkauskaitė iš Brockton, Mass., tautinių šokių ansamblis Žaibas, vadovaujamas I. Markevičienės ir N. Prancevičienės, Šv. Kazimiero mokyklos mokinių choras, vadovaujamas mokytojos G. Senkavich ir Meno Mėgėjų Ratelio Penketukas.

Tarybos valdyba prašo organizacijų palmdosie ir minėjime dalyvauti su vėliavomis, o taip pat skirti auką Lietuvos laisvini mo darbui.

Aukos pagal aukotojų pageidavimą bus skirstomos Vlikui, Altai ir Lietuvių Bendruomenėi. Jas galima įteikti per minėjimą ar siųsti išdininkui adresu: K. Podolskis, 275 Massasoit Rd., Worcester, Mass. 01604.

Po minėjimo Taryba ten pat Maironio Parke visiems rengia vakariene. Auka 2.50 dol. asmeniui. Bilietai gaunami ir iš anksto pas valdybos narius, organizacijų pirmininkus ir Maironio Parke.

Žaibo vakaras

Jaunimo tautinių šokių sambūris Žaibas sausio 29, šeštadienį, 7 val. vak. Maironio Parke rengia Snaigių Svajonių vakarelį.

Programoj puiki vakariene, tautiniai šokiai ir dainos. Atliks patys sambūrio šokėjai. Po programos — šokiai, grojant puikiam orkestrui.

Žaibo sambūris yra gana jaunas — tik antri metai, kaip mūsų kolonijoj įkurtas LB apylinkės valdybos. Sumanių vadovių I. Markevičienės ir N. Prancevičienės dėka sambūris yra atlikęs daug programų ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe, gražiai reprezentuodamas lietuvius.

J.M.

AUKOS TAUTOS FONDUI

“Mes aukojame per Tautos Fondą Vliko darbui, kad Lietuva atgautų laisvę ir nepriklausomybę”, — galvoja pensininkai Marija ir Juozas Juozapavičiai iš Woodhaveno, N.Y., siųsdami 400 dol. auką Tautos Fondui.

Kiti aukotojai, paskutiniu laiku aukoję Tautos Fondui: Gedminas Balanda, Warren, Mich. — 100 dol., prof. Pr. Jucaitis, Cleveland, Ohio — 50, kun. J. Žvirblis, Grand Rapids, Mich. — 50, dr. H. Brazaitis, Cleveland, Ohio — 25, P. L. Skardis, Cleveland, Ohio — 25, dr. J. Uleckienė, Toronto, Canada — 25, P. Lanys, Elizabeth, N.J. — 25, dr. J. B. Balčiūnas, Bolivar, Ohio — 25.

Vliko darbų sąmata šiem metams siekia 70,000 dol. su viršum. Tai programai įvykdyti Tautos Fondas renka aukas per išstisus metus. Čekiai siunčiami adresu: Tautos Fondas, P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421. Rašydami tiksliai savo adresą, neužmirškite pažymėti pašto zip code. (Elta)

S. Šergalis, Weston, Ont.

Po 8 dol. — A. Mikėnas, Omaha, Nebr., dr. T. Savickas, Monticello, N.Y., J. Beinorius, Waterbury, Conn., V. Jukna, Bridgeport, Conn., J. Mačernis, Woodhaven, N.Y., V. Staskus, Yonkers, N.Y., E. Leleiva, Richmond Hill, N.Y., N. Michura, Yonkers, N.Y., V. G. Gedminas, Woodhaven, N.Y., J. Kristolaitis, Cleveland, Ohio, V. Striugas, Astoria, N.Y., A. Milčienė, Manchester, Conn., K. Smasiukevičius, Newington, Conn., S. Zdanis, Elmhurst, Pa., R. Liktorius, Clifside Park, N.J., J. Daniiliauskas, Stamford, Conn., V. Vaskunas, Brooklyn, N.Y.

6 dol. — St. Miknys, New London, Conn. P. Dzimidis, Toledo, Ohio, A. Hintendorf, Brockton, Mass., J. Pleinys, Hamilton, Ont., Canada.

Po 5 dol. — S. Laniauskas, Cleveland, Ohio, E. Bačanskas, Dorwood, Md., D. Virkutis, Newington, Conn., B. Babušis, Atlantic Beach, N.Y., A.H. Zusiņas, Pittsburgh, Pa., St. Pundzevičius, Great Neck, N.Y., A. Pliskaitis, Newark, N.J., V. Kirvel, Elizabeth, N.J., Z. Daugvila, Brooklyn, N.Y., P. Stanelis, St. Petersburg Beach, Fla., R. Ausminas, Middle Village, N.Y., L. Daugvila, Brooklyn, N.Y., St. Lušys, Braintree, Mass., J. Rukaitis, Great Neck, N.Y., A. Macelis, Bowie, Md., J. Gečas, Dayton, Ohio, J. Andrius, Santa Monica, Calif., B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., V. Paulius, Englewood, N.J., B. Liogys, Lanham, Md., J. Masilionis, Kettering, Ohio, O. Dorn, Coming, N.Y., P. Gruodis, Chicago, Ill., E. Pugh, Long Beach, L.I., N.Y.

Po 5 dol. — M. Gelžinis,

Keisdamas adresą, būtinai pridėk senąjį!

Farmingdale, N.Y., V. Lazauskas, Baltimore, Md., A. J. Brazinskas, So. Orange, N.J., V. Slavinskis, Monticello, N.Y., J. Blažaitis, Lewisburg, Pa., O. Navidomskis, Bridgeport, Conn., V. Matulionis, Manhasset, N.Y.

Po 4 dol. — S. Giedrikis So. Orange, N.J., J. Valaitis, Great Neck, N.Y.

3.50 dol. — J. Jamack, Brook-mall, Pa.

Po 3 dol. — J. J. Staugas, Detroit, Mich., E. Andruska, Woodhaven, N.Y., V. Naronis, Jericho, N.Y., H. Gineitis, Dorchester, Mass., M. Kleiza, Woodhaven, N.Y., V. Beraitis, Brick Town, N.J., J. Lukoševičius, Gulfport, Fla., T. Slapšys, Bellerose, N.Y., G. Rajeckas, Maspeth, N.Y., J. Mėlynis, Kearny, N.J., V. Butvydas, Parsippany, N.J., A. Survila, Binghamton, N.Y., V. Eidukevičius, Richmond Hill, N.Y., K. Teleisa, Bethpage, N.Y., D. Vaičekauskaitė, Richmond Hill, N.Y., L. Matuz, Richmond Hill, N.Y., M. Augustauskas, Waterbury, Conn., S. Lauras, Brooklyn, N.Y., A. Setikas, Old Saybrook, Conn., V. Muraska, Philadelphia, Pa., G. Jezukaitis, Gulfport, Fla., J. Petronis, Philadelphia, Pa., K. Duda, So. Boston, Mass., kun. J. Tautkus, Putnam, Conn., P. Maleckas, Hillside, N.J., A. Skrupskelis, Chicago, Ill., S. Nutautas, Woodhaven, N.Y., J. Mikeliūnas, East Chicago, Ill., B. Kukler, Bridgeport, Conn., M. Povilaitis, Woodhaven, N.Y., F. Janonis, Brockton, Mass., K. Motuzas, Richmond Hill, N.Y., G. Juškėnas, Cleveland, Ohio, M. Seferlienė, Rockville, Conn., J. Magen, Chicago, Ill., J. Ambrasas, Chicago, Ill., A. Kučas, Putnam, Conn., Z. Merkevičius, New Haven, Conn., E. Sirvinis,

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Mark Diesen — pasaulio meisteris. Jis laimėjo Olandijoje įvykusias pasaulio ir Europos jaunių p-bes, surinkęs 10 tš. iš 13 galimų. Europos titulą iškovojo antruoju baigęs čekas L. Ftačnik 9.5 tš., 3 v. N. Grinberg, Izr. 9 t.; toliau sovietų Vladimirovas, meksikietis Sianiega, argentinietis Kampora ir singapurietis Lju, visi po 8.5 taško.

Kitas JAV jaunuolis Yasser Seirawan, 16 m., iš Seattle, Wa., laimėjo “American Open” pirmenybes, įvykusias Santa Monica, Cal., drauge su dm Walter Browne ir John Pike, visi surinkę po 7-1, tačiau I v. pripažinta Seirawanui. Jis įveikė Kanados dm P. Biyiasą, lygiomis sužaidė su dm Browne, dm A. Leinu ir kt.; ketvirtą vietą pasidalijo dm Biyiasas, dm Leinas ir dm L. Shamkovičius (abu dm atvykę iš Sov. S.).

Hastingso turnyre dalyvauja 8 dm, 4 tm ir 3 meisteriai: jų tarpe JAV dm Tarjan, tm J. Kaplan ir M. Vukevich. Po 6 ratų pirmavo sovietų dm Romanišis-

Cleveland, Ohio, A. Malakas, Florham Park, N.J., V. Kezinaitis, Hamilton, Ont., V. Lukas, Newark, N.J.

Po 2 dol. — B. Gudonis, Hot Springs, Ark., H. Satinskas, Drexel Hill, Pa., P. Malzinskas, Los Angeles, Calif., J.A. Milius, Brooklyn, N.Y., S. Adamonis, Los Angeles, Calif., A. Balsys, Naugatuck, Conn., V. Oniūnas, Woodhaven, N.Y., A. Ustjanuskas, W. Hartford, Conn., H. Brazaitis, Willoughby, Ohio, A. Pestenis, Philadelphia, Pa., R. Ugintas, Philadelphia, Pa., J. Bulota, Cheshire, Conn., J. Arlauskas, New Britain, Conn.

Po 1 dol. — V. Romanas, Wilkes Barre, Pa., J. Freimanas, Brockton, Mass., D. Kazlauskas, Hartford, Conn., A. Bendžius, Verdun, Que., J. Miškinis, Rochester, N.Y.

Visiem aukotojam nuosirdžiai dėkoja Darbininko administracija.

nas, turėdamas 4 taškus iš 5, buv. pasaulio meisteris Smyslovas 4 iš 6 ir Anglijos vienintelis dm A. Mails 3.5 tš. Amerikietis dm Tarjan turėjo 3 tš. iš 5. VII rate Romanišinas įveikė buv. pasaulio meistrę Smyslovą ir aštuntam — sužaidė lygiomis su vengru dm Farago. Dabar tvirtai žengia pirmuoju, surinkęs 5.5 taško. I antrą vietą įkopė jaunas JAV dm James Tarjan 4.5 (1 nebaigta). Po 4.5 taško turėjo Smyslovas, lygiomis baigęs su anglu Waitly, ir Izraelio dm S. Kagan, įveikęs norvegą Zweig.

G. Čepukaitis laimėjo dienraščio “Večernij Leningrad” surengtą tradicinį žaibo turnyrą, Leningrade. Jis pelnė 14 tš. iš 17, tm A. Kočijevs 13.5, tm M. Ceitlinas ir m Semenovas po 11.5 tš. Šachmatų savaitraštis “64” 1977 1 nr. įdėjo nuotrauką iš to turnyro su aprašymu. Ten pabrėžta, kad Čepukaitis yra pasižymėjęs ne vien Leningrade, bet ir Maskvos atvirose pirmenybėse.

Sovietų 1976 pirmenybės Maskvoje laimėjo pasaulio meisteris A. Karpovas, surinkęs 12 tš. (iš 17), 2. dm Balašovas 11, dm Petrojanas ir dm Polugajevskis po 10.5, m Dorfmanas 9.5, buv. pasaulio meisteriai Smyslovas ir Talis po 9 tš. Dm Taimanovas liko 15-tu su 7 tš.

ŠALFASS centro valdybos sekretorius Stasys Dargis, viešėdamas Chicago, pasisakė, kad į 1978 Pasaulio Lietuvių sportines žaidynes iš Australijos atvažiuos, greta krepšininkų ir kitų sporto šakų dalyvių, šachmatų meisteris (tikrumoj vienintelis lietuvių didmeisteris) Romanas Arlauskas iš Adelaidės.

SALT ASH INN

Weekday Special
3 Weeks Only

\$55. Includes all Bkfst.
Dinners & Lodging
Sun. noon thru Fri. noon (5 nights)
Priv. & semi-priv. rooms avail.

SALT ASH INN is an old historic, informal Inn noted for its fine food & friendly atmosphere. Only minutes to Round Top, Killington & Pico. Jct. 100 & 100A, Plymouth Union Vt. Res. suggested. 1-802-672-3748.

Join a
Young Men

Nursing Brotherhood dedicated to serving Christ and your fellow man. Career opportunities in nursing, X-ray, pharmacy, therapy. For complete details, write: **THE BROTHERS OF MERCY** 4518 Ransom Rd. • Clarence, N.Y. 14031

NAUJOS PLOKŠTELĖS

JAUNA NAKTIS — ŽIBURĖLIS — PRIE UGNIAKURO — Visos plokštelės įdainuotos solistų — estradinės dainos su orkestru. Kiekvienos kaina 5 dol.

JŪROS LOPŠINĖ, solistų įdainuota 14 lietuviškų dainų su orkestro palyda. Stereo. 7 dol.

VYRAI DAINUOJA... Įdainavo New Yorko dainos vienetą Vytis, diriguoja Vytautas Daugirdas, akordeonu palydi Rūta Raudytė. Viso įdainuota 17 dainų. Stereo. 6 dol.

VIOLETA, V. Rakauskaitės lengvos muzikos populiarios estradinės dainos. Kaina 6 dol. Persiuntimui 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Dievui ir Tėvynei, Baltimorės vyrų choro Daina įdainuota 14 giesmių ir dainų.

L. Barauskas — pomirtinis aktorius pasakojimų rinkinys.

Taip pat gaunama K. Petrausko, S. Citvaro, Kokiais keliais aš keliausiu, Baltijos vyrų kvarteto 11 populiarių dainų, Dolskio 10 šokių rinkinys, Pupų dėdės ir dėdienės polkos, Linksmieji broliai, juokų-humoro rinkiniai, ir Šabaniausko 4 paskiros plokštelės.

Virš minėtos plokštelės kiekviena kaštuoja po 6 dol. Persiuntimui pridėdam 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SEA SHACK RESTAURANT
OPEN 7 DAYS A WEEK BRING THE FAMILY FOR SUNDAY DINNER 293 POLIFLY ROAD HACKENSACK, N.J. CALL (201) 489-7232

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

A GOING BUSINESS CONSISTING OF:
1) SUPERMARKET WITH GOOD MODERN EQUIPMENT NECESSARY FOR HANDLING ALL KINDS OF MEATS.
2) SMALL LINE OF HARDWARE.
3) CAR SERVICE CENTER WITH SELF SERVICE GAS.
Will sell inventory, lease or sell equipment building and land. Located 3 miles south of Angler on N.C. 55. Located at crossroads 4 miles east of Campbell College. Reason for selling: other interests. 919 639-4595 daytime or 919 639-4633 at night.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

EXP. DRESSMAKER
MAKES ALL KINDS OF DRESSES ALTERATIONS — REASONABLE
CALL E.S. FASHIONS 212 781-0887

"THE INN PLACE"
FOR RETIRED SENIOR CITIZENS. RESERVATIONS NOW BEING ACCEPTED FOR JANUARY 1977 ACCOMMODATIONS. EMPHASIS PLACED ON INDIVIDUALLY SPECIALIZED "LIVING" PROGRAM UNDER NURSING SUPERVISION IN STATE LICENSED FULLY SPRINKLERED, VICTORIAN MANSION. COME AND ENJOY GRACIOUS LIVING, EXCELLENT FOOD, ENTERTAINMENT IN SMALL SETTING LOCATED IN BEAUTIFUL SOUTHERN NEW HAMPSHIRE TOWN. RATES STARTING AT \$35 DAILY. FOR INSPECTION APPOINTMENT CALL MRS. KIROUAC AT 603 924-6941 OR WRITE ABOVE 50 SUMMER ST., PETERBORO, NEW HAMPSHIRE 03458.

THE ORATORY
For almost forty years, the Priests and Brothers of the Congregation of the Oratory of St. Philip Neri have been living, working, and growing with the people of South Carolina. We are a community without walls, freely living the evangelical counsels in a spirit of love and joy. Our works are as varied as the needs of the people of God in our area. Help us to grow. Write:
Father Joseph, C.O.
The Oratory
PO Box 11586
Rock Hill, S.C. 29733

HARTMAN'S GULF SERVICE STATION
OPEN 7 DAYS A WEEK GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE, TIRES BATTERIES AND ACCESSORIES TOWING FOR OUR CUSTOMERS ALBANY & VENTNOR AVE ATLANTIC CITY CALL 609 345-2428

TURN OLD FURNITURE INTO NEW
HAND STRIPPED AT DIPPED PRICES
(212) 849-7862

ELEPHANT HOME IMPROVEMENTS
PAINTING WALL PAPERING JANUARY SPECIAL APARTMENT PAINTING \$175 COMPLETE (212) 386-8400 (516) 475-2834

BOB'S CARPET STEAM CLEANING
FAST, ECONOMICAL FREE DEODORIZING RESIDENTIAL & COMMERCIAL 24 HR. SERVICE FREE ESTIMATES 212 381-2152

FIRE WOOD CUT & SPLIT HARDWOOD
WE DELIVER TO L.I. AREA PENNA
CALL 215-636-5560

STEAK PUB
246 ROUTE 303 TAPPAN, N.Y.
OPEN 7 DAYS A WEEK FINEST OF CUISINE BRING THE FAMILY FOR SUNDAY DINNER CALL 914 359-2001

MT. WHITTIER WEEKEND SKI PACKAGE \$29.50
PLUS 15% TAX & GRATUITY INCLUDES LODGING MEALS & SKIING FOR RESERVATIONS CALL 617 935-7800 OR WRITE MT. WHITTIER BOX 1368 WEST OSSIPPEE, N.H. 03890

LEROY'S TRANSMISSION INC.
DIAGNOSTIC CENTER FOREIGN & DOMESTIC SPECIALIZING IN TRANSMISSIONS. FREE TOWING. 756-7277 1452 ATLANTIC AVE. BKLYN.

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

KING AUTO RE-CONDITIONING
Specializing in Custom Simonizing. Consists of Engine Cleaning, Interior Cleaning, Seat carpets & Door Panels, Vinyl Top Cleaning Exterior Compound & Wax Special Prices for Car Dealers Pick-ups & Deliveries Everywhere. Clearance Clearance

OWN A BIT OF FLORIDA
1 to 10 acre Ranchettes with used or refurbished mobile homes from \$9900. A mini farm to raise chickens, grow vegetables. A place to live real good & inexpensively. Easy terms. Call owner (212) 866-5122 or write P&B Ranchettes, PO Box 437 Valley Stream, N.Y. 11580.

LET THERE BE PEACE ON EARTH... SISTERS OF ST. FRANCIS

we are called to bring Christ's peace —

as educators
in health services
in social & community services

let it begin with me . . .

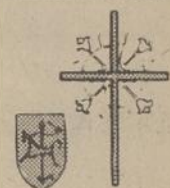
Vocation Director
Sisters of Third Franciscan Order
1024 Court Street Syracuse, New York 13208

FULL CATHOLIC TRUTH IN HIGHER EDUCATION CHRISTENDOM COLLEGE TRIANGLE, VIRGINIA

"SINCE EVERY CHRISTIAN has become a new creature by rebirth from water and the Holy Spirit, so that he may be called what he truly is, a child of God, he is entitled to a Christian education." — Second Vatican Council, "Declaration on Christian Education"

- A NEW COEDUCATIONAL, FOUR YEAR LIBERAL ARTS COLLEGE — majors in Theology, Philosophy, History, English and Literature, Political Science and Economics, Languages. — a rigorous curriculum based on Catholic truth, faithful to the teaching of the Popes. — a highly qualified faculty that cares; individual attention to every student.
- A UNIQUE EDUCATIONAL EXPERIENCE — to provide outstanding education based on the unity of truth illumined by faith — to form lay apostles
- A TRUE COMMUNITY — sharing apostolic fellowship and Christian joy. — faculty and students united in common service to Christ

RESPOND TO A TRULY CATHOLIC EDUCATIONAL CHALLENGE SEND FOR OUR BULLETIN TODAY!
To learn more please write or call collect
WARREN H. CARROLL, Ph. D./President
16006 Tiffany Lane/Haymarket, VA 22069 (703) 754-8226

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjime sausio 16 Christ Congregational bažnyčios salėj Woodhavene, N.Y., iš k. A. Jankauskas, kun. R. Zarinš, J. Audėnas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, M. Gelžinis, kun. K. Pugevičius, dr. J. Stiklorius, dr. E. Noakas, J. Kiaunė. Nuotr. L. Tamošaičio

PADĖKA

Dr. Juozas ir Aleksandra Kazickai ir šeima — Jūratė, Juozas M., Mykolas ir Jonas — nuoširdžiai dėkoja visiem pažįstamiems, bičiuliam ir artimiesiems, išreikšusiem jiem užuojautą žodžiu, raštu, gėlėmis, aukomis Kultūros Židinui ir maldomis dėl jų mylimo sūnaus ir brolio

ALEKSANDRO KĘSTUČIO

mirties.

Ypatingą padėką reiškia brangiam šeimos draugui kun. V. Dabušiui ir mieliem tėvam pranciškonam, kurių nuoširdžios meilės priglobyti Kazickų šeima rado dvasinę paramą ir paguodą jų gilaus liūdesio valandoj.

VYTAUTUI MAURUKUI

iškeliauvus į amžinybę, broliams Juozui, Jonui ir Kazimierui su šeimomis reiškia nuoširdžią užuojautą

Legeckių ir Balandų šeima

Staiga ir netikėtai per anksti šią žemišką kelią užbaigus amžino atminimo

VYTAUTUI BILIŪNUI,

giliai skausme palikusių žmoną Gloriją, vaikus Michael ir Gail, tėvą Mykolą Biliūną, Cape Cod, ir kitus gimines širdingai užjaucia ir drauge liūdi

Stamfordo Lietuvių Bendruomenė

Didelio skausmo valandoje,

VYTAUTUI BILIŪNUI

staiga mirus, jo žmonai Glorijai, vaikučiams, tėvams, broliui ir giminėm reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

*L. M. K. Federacijos
Stamfordo-Norwalko klubas*

"Erškėčių valniko nukritęs kraujo lašas
tegi susigeria į žemę, Viešpatie, kurioje liko pėdsakai
išėjusio negrįžti..."

A.A. ALEKSANDRUI KĘSTUČIUI KAZICKUI

mirus, kenčiančiai p.p. Kazickų šeimai gilią užuojautą reiškia

*Vida ir Vacys Tumasoniai
Palos Park, Ill.*

PAMINĖTAS KLAIPĖDOS PRISIJUNGIMAS

Sausio 16, sekmadienį, 2 v. po pietų, kada labai smarkiai snigo, į Christ Congregational bažnyčią Woodhavene susirinko apie 100 žmonių prisiminti Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos.

Ekumeninės pamaldos

Prasidėjo ekumeninės pamaldos. Kun. Petriui Dagui susirgus, jo vieton buvo pakviestas latvių evangelikų kunigas R. Zarinš iš New Yorko. Pamaldose taip pat dalyvavo ir kun. Kazimieras Pugevičius. Visom giesmėm ir tvarkai bažnyčioje vadovavo R. Brakas.

Abiem kunigam atėjus prie altoriaus, buvo giedamos giesmės. Giesmių lapeliai buvo išdalyti visiem, tai visi ir giedojo, priartiant vargonam. Vargonais grojo nelietuvis, greičiausiai tos parapijos vargonininkas. Bet jis lietuvių pažįsta; pradžioj vargonais pagrojo Lietuva brangi ir toliau giesmėse gerai orientavosi, kiek giesmė turi posmų. Giesmių įtarpuose du kartus solo giedojo solistas Mečys Razgaitis.

Pirmas kalbėjo kun. R. Zarinš. Pradėjo latviškai, paskui perėjo į anglų kalbą. Kalbėjo jautriai, paliesdamas abiejų tautų draugystę, istorinę praeitį, bendrą likimą. Jo kalba buvo tvarkinga ir korektiška. Kun. K. Pugevičius jau lietuviškai pirma paskaitė dvi Šv. Rašto ištraukas ir paskui, pasiremdamas tom ištraukom, pasakė pamokslą, pritaikydamas jį šiam momentui, prisimindamas Klaipėdą.

Bažnyčioj pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

Minėjimas salėje

Tada visi perėjo į žemutinę salę, kur kavai buvo patiesti stalai. Čia R. Brakas vadovavimą perleido mokytojai Martynui Gelžiniui. Jis pradėjo ugningą kalbą. Prisiminė, kad kun. P. Dagys 18 kartų vadovavo tokiem minėjimam. Dabar, jam susirgus, tenka jam šį pareigą.

Rėzos sukaktis

Svečias iš Philadelphiajos dr.

STAMFORD, CONN.

Sausio 12 Londone, Anglijoj, kur drauge su žmona Glorija lankėsi tarnybos reikalais, širdies priepuoliui ištikus, staiga mirė Vytautas Biliūnas, mūsų klasiko Jono Biliūno sūnėnas, sulaukęs 47 m. amžiaus. Laidoti parvežtas į Stamfordą.

Vytautas Biliūnas su tremtinių banga 1949 atvyko į Ameriką. 1951-53 atliko karinę prievolę Amerikos armijoj. 1954 sukurė šeimą su Glorija Fellacci Stamforde ir visą laiką dirbo Dor Oliver bendrovės inžinerijos skyriuj.

Vytautas ir Glorija buvo populiariūs lietuvių tarpe. Glorija, pramokusi lietuviškai, sėkmingai populiarino Lietuvos reikalus amerikiečių tarpe.

Staigi ir netikėtai Vytauto mirtis labai sukrėtė Stamfordo lietuvišką koloniją. Palaidotas sausio 18 Šv. Jono kapinėse, Stamford, Conn., kur jau didelė mūsų negausios Stamfordo kolonijos dalis yra iškeliauvusi amžinam poilsiui.

Pagerbdami a.a. Vytauto atminimą, jo draugai aukoja Putnamo seselėm 25 dol., Kultūros Židiniui Brooklyne 25 dol. ir Maiorinio lituanistinė mokyklai Brooklyne 75 dol.

Manto Aukštuolio eiliuota knyga "Mūsų senolių žodžiai iš anapus" vaizduoja mūsų tautos būdą, žmoniškumą ir pasaulio sampratą. 306 psl. Kaina 5 dol. Apmokėtus užsakymus siųsti adresu: M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, Conn. 06907. (Skelb.)

A i d a i
vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj.
Ar juos prenumeruojai?

Jonas Stiklorius kalbėjo apie Liudviko Rėzos gimimo 200 metų sukaktį. Pirmą jis trumpai papasakojo, kaip istorijos bėgyje susidarė Didžioji ir Mažoji Lietuva, kokia dalis teko M. Lietuvai, kas tam kraštui charakteringa. Prisiminė ir Klaipėdos įvykius, kuriuos jis matė savo akimis. Tylos bei susikaupimo minute paprašė pagerbti nesenai mirusį narsų tų žygių dalyvų pulk. Kalmantą. Kai buvo laidojami žuvę kariai, jis pasakė: jie grįžo į protėvių žemę il-sėtis.

Toliau dr. J. Stiklorius kalbėjo apie Rėzos gyvenimą ir jo veiklą, ryškindamas jo mokslinius, teologinius, literatūrinius darbus, jo lietuvišką nusiteikimą, kaip jis surado ir išleido Donelaičio Metus.

Dr. J. Stiklorius kalbėjo gyvai, sugestyliai, įpindamas vieną kitą juoką.

Knygos pristatymas

Šiam popiečiui buvo skirtas ir knygos pristatymas. Ta knyga lieti Mažąją Lietuvą. Lietuvos Tyrimo Institutas išleido stambų veikalą — Lithuania Minor. Apie ją kalbėjo pats Instituto pirmininkas J. Audėnas, supažindindamas su kiekvienu studijiniu darbu, kaip jis parašytas, kiek ten įdėta žemėlapių ir t.t.

Pabaigai dar žodį tarė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, jis palietė praeitį ir Klaipėdos krašto aktualijas. Tuo ir baigtas minėjimas, baigtas truputį po penkių.

Lauke jau buvo praėjusi sniego audra. Tai visi skubėjo apsnigtom gatvėm namo.

Minėjimą rengė keturios organizacijos: L.N. Kovų Savanorių Sąjunga, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija, ramovėnai ir šauliai. Visų organizacijų pirmininkai dalyvavo minėjime, ir buvo jie vadovo pristatyti. (p.j.)

ŽIEMOS SPORTO MĖGĖJUS KVIEČIA MAČIŪNO NEW MARLBOROUGH!

Architektas Jurgis Mačiūnas, vienas iš New Yorko meno avangardistų, Fluxus meno srovės pradininkas, Soho meno rajono New Yorke vienas įkūrėjų, nesenai įsigijo Berkshires kalnuose, netoli Great Barrington miestelio, seną New Marlborough dvarą. Jį pertvarkęs, jis jau priima nakvynei slidininkus ir poilsiautojus. Susipažinimui siūloma nuolaida. Asmeniui: savaitgaliui 8 dol., visai savaitei 35 dol. Ten pat galima gauti ir pusryčius bei pietus. New Marlborough patogiai pasiekiamas Taconic gražiuoju vieškelio arba autobusais. Skambinti Jurgiui Mačiūnui 413 229-6640.

Nuoširdžiai sveikiname

JONĘ IR POVILĄ IVAŠKUS,

šį mėnesį švenčiančius 50 metų vedybinę sukaktį.

Emilija ir Jeronimas Landsbergiai

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškipti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1977 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata yra 12 dol. metam. Naujiem skaitytojams pirmiem metam tik 10 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1975-6 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975-6 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimus. DARB ADW.

BOSTONO ŽINIOS

Ona Ulevičienė mirė gruodžio 31. Jos vyras mirė prieš keliolika metų, o sūnus, bandito pašautas, mirė prieš porą metų. Velionė būdavo mėgiama įvairių lietuviškų parengimų šeiminių. Savo aukomis ji remdavo parapiją, vienuolynus. Jos laidotuvsė dalyvavo seselės iš Brocktono, Putnamo. Sekmadienį Lubino laidotuvių koplyčioj rožančių atkalbėjo prel. V. Balčiūnas. Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo vardu atsisveikinimo žodį tarė Elena Vasyliūnienė. Po mišių Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj velionė sausio 3 palaidota Naujosios Kalvarijos kapinėse. Ją palydėjo klebonas kun. A. Baltrušiusas ir jo pagalbininkas kun. A. Janiūnas. Velionė nuiludime paliko dukrą Birutę Skabeikienę su vyru, seseris Magdaleną Ambutavičienę So. Bostone, Teresę Lorencienę Kanadoj ir tris brolius Lietuvoj, septynis vaikaičius ir vieną provaikaitį.

Naujieji Metai Bostono lietuvių buvo sutikti privačiai ir organizuotai. Didesni renginiai buvo Lietuvių Piliečių D-jos salėj ir Tautinės Sąjungos patalpose.

Dr. Stasys Jasaitis su žmona Kalėdas praleido pas sūnų ir dukrą Los Angeles, Calif.

Bostono vyrų sekteto vakaras įvyks vasario 5 Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Vasario 16-osios minėjimas vyks vasario 20 Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Naujosios Anglijos Baltų D-jos koncertas vyks kovo 11 First ir Second Church, Bostone.

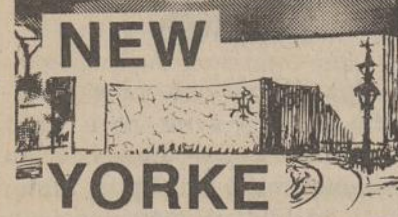
Minkų radijo metinis koncertas ir filmų vakaras bus kovo 27 Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

LAISVĖS VARPAS
Skm. 11-12 val.
WWEL, 1430 KC.
P. Viščinis
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

— Saulėtos Arizonos šiltas ir sausas oras pritraukia vis daugiau ir daugiau lietuvių, beieškančių sveikesnio klimato. Namų kainos kol kas čia dar yra žemesnės negu kitur. D. Zakarnas, Century 21 Realty, 8528 N. 7th Street, Phoenix, Az. 85020.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas ... (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

PRO ECCLESIA televizijos programa per New Yorko miesto kabelio televiziją kanalu "C" šeštadienį, sausio 22, 9 val. vak. yra paskirta visą pusvalandį diskusijoms apie religijos bei žmogaus teisių pažeidimo padėtį Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose, apie problemas tai iškelti Jungtinėse Tautose ir apie BATUNO veiklą. Ta pati programa išstisai bus vėl pakartota per tą patį kanalą penktadienį, sausio 28, 4 val. po pietų. Programoj dalyvauja Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos bei Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius ir BATUNO vicepirmininkas latvis Ints Rupners, moderuojant Pro Ecclesia fundacijos prezidentui Timothy A. Mitchell ir Manhattan Murray Hill News redaktoriui Edward Brennan. Šią programą suorganizavo ir jai laiką televizijoje be jokio užmokesčio išrūpino UBA-BATUNO pirmininkas Kęstutis K. Miklas.

Joana ir Jonas K. Kariai, Stamfordo lietuviui trenitiniui Vytautui Biliūnui staigiai mirus, vietoj gėlių prie jo karsto aukoja \$10.00 Darbininkui paremti.

Sausio mėnuo artėja prie pabaigos. Dar kartą primename savo skaitytojams, kad visi kitataučiai, gyveną Amerikoje ir dar neturį Amerikos pilietybės, sausio mėnesį turi užpildyti specialias registracijos korteles, kurios gaunamos pašto įstaigose.

UBA-BATUNas į pasiūstus padėkos laiškus JAV ambasadoriui prie Jungtinių Tautų William W. Scranton, jo pavaduotojui W. Tapley Bennett ir atstovui Sidney Sober iš visų trijų gavo labai šiltus atsakymus. BATUNO pirmininkas Kęstutis Miklas turėjo progą ir asmeniškai susitikti su ambasadorium Scranton Jungtinėse Tautose ir padėkoti jam už padarytus atvirus pareiškimus JT posėdžiuose dėl religinės sprespaudos bei žmogaus teisių pažeidimų. Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose.

A. a. Aleksandrui-Kęstučiui Kazickui atminti Regina Vilamienė, Washington, D.C., aukoa 20 dol. Kultūros Židiniui. Nuoširdus ačiū.

Vitas Dėdinas su žmona ilgesniam laikui tarnybos reikalais išvyko į Turkiją, iš kur prisiuntė Darbininko spaudai 50 dol. Vitą yra Viktorijos ir Antano Dėdinų, gyv. Woodhavene, sūnus. Vitui linkime gražios sėkmės ir reiškiamė padėką už auką spaudai. — Darb. adm.

Aktorius Vitalis Žukauskas sausio 8 dalyvavo Chicagos lietuvių televizijos dešimtmečio minėjimo programoj.

Dovana, siuntinių įstaiga Woodhavene, praneša, kad pirmadieniais ir antradieniais nedirba. Taip pat primena, kad sudaro dokumentus žmonėms iškviesti iš Lietuvos. Informacijos reikalais skambinti į Dovana — 296-5250 arba į namus — 296-5359. Kiekvienam bus suteiktas greitas patarnavimas.

Antanas Varnas ir Regina Žymantaitė sausio 10 apsilankė pas ambasadorių Angier Biddle Duke, kuris daug padėjo, kad būtų leista iškabinti mieste Aleksandro Kuršiaus memorialinė lentą. (Jos atidengimas buvo liepos 4, kai Amerika šventė 200 metų nepriklausomybės šventę). Lentos įrengimu ir visom atidengimo išklmėm rūpinosi Alta, kuriai pirmininkavo Antanas Varnas. Rengėjų vardu dabar apsilankę ir padėkoję ambasadoriui A.B. Duke už visą pagalbą, įteikė padėkos laišką ir trijų Lietuvos prezidentų medalių, kuris yra įdėtas į specialų stovą. Ambasadorius pranešė, kad medalių ir laišką jis išstitys Duke universiteto bibliotekos parodoje.

Antanas Varnas, demokratų veikėjas New Yorke, yra pakviestas dalyvauti prezidento Carter įnauguracijoj.

Vytauto ir Jadvygos Didžiulių gyvenamame daugiabuty name sausio 17 vakare įvyko sproglimas. Jadvyga Didžiulienė, bėgdama pas dukrą, kuri gyvena žemesniame aukšte, pateko į dūmus ir buvo nuvežta į ligoninę.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė bus sausio 30, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Pirmą dalis skiriama pokalbiui su rašytoju Algirdu Landsbergiu. Antroje dalyje Juozas Sodaitis kalbės apie exlibrisus. Bus surengta ir exlibrisų parodėlė.

Latvių kultūros dienos New Yorke vyksta sausio 22-23 ir sausio 29-30. Dailės, pritaikomios dailės ir fotografijos parodos Dauguvos Vanagų namuose, 115 West 183 St. Bronx (2 blokai nuo Bronx Community kolegijos). Atidarymas sausio 22, šeštadienį, 3 v. po pietų. Lietuviai kviečiami dalyvauti. Privažiavimas — Fordhamo Rd. nusisukimas nuo Major Deagan greitkelio. Informacijai skambinti 933-8167.

NIDOS leidyklos Anglijoje išleistas kasdien nuplėšiamas kalendorius gaunamas ir Darbininko administracijoje. Su persiuntimu kaina 4.50 dol.

Dail. Romo Viesulo kūrinys Brooklyno muziejuje prie pagrindinio įėjimo, kur skelbiama pati paroda — 30 Years of American Printmaking. Dail. Viesulo kūrinys vadinasi — Apreiškimas. Paroda atidara nuo trečiadienio iki šeštadienio 10 v.r. iki 5 v. po pietų, sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. po pietų. Paroda tęsiasi iki sausio 30.

A. a. Onos Bačauskienės mirties metinių progą bus aukojamos šv. mišios sausio 26 d. 9 v.r. tėvų pranciškonų koplyčioje, Brooklyn, N.Y., Kennebunkport, Maine, pranciškonų vienuolyne ir Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyne Putnam, Conn. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne, N.Y., sausio 29 d. 9 v.r. Maloniai prašomi visi giminės, draugai ir pažįstami šiose pamaldose dalyvauti ir kartu pasimelsti už jos vėlę.

Prof. dr. Jokūbas Stukas bus pagrindiniu kalbėtoju Lietuvos nepriklausomybės minėjime vasario 13 Hartforde, Conn. Minėjimą rengia Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba. Vasario 16 jis kalbės apie Lietuvą Richfield Memorialaukštesniojoje mokykloje, o vasario 18 įtakingame moterų klube Chatham, N.J.

Kaukių balius, rengiamas New Yorko ateitininkų, įvyks vasario 19 Kultūros Židiny. Kaukių premijom Elena Mickelienė paaukojo 200 dol. Pirmoji premija bus 100 dol. Raginama visus dalyvius jau dabar pradėti daryti kostiumus. Primename, kad pagal taisyklės akys turi būti uždenotos.

Moterų Vienybės metinis pavasario balius bus gegužės 14, šeštadienį. Visos organizacijos prašomos tą dieną nerengti savo rengimų, kviečiami visi dalyvauti šiame pavasario baliuje.

Darbininko 1977 m. kalendorius skaitytojams buvo išsiuntinėtas 1976 lapkričio mėn. Jei kas negavo, ar norėtų gauti daugiau egzempliorių, prašom prisiųsti 2 dol. išlaidom padengti.

Jei kam reikalinga išversti laiškus ar kitokius raštus į anglų kalbą arba iš anglų į lietuvių, prašom kreiptis į Darbininko administraciją: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Tel. 827-1351.

Woodhavene išnuomojamas 3 kambarių butas su virtuve. Pagaidejamas vienas asmuo. Tel. VI 6-3075.

Woodhavene parduodamas moderniai įrengtas paskiras 4 šeimų namas su 5 garažais, su dideliu žemės plotu (50x100), arti gero susisiekimo, prie mokyklos ir krautuvės. Parduodama už gerą kainą. Tel. VI 6-3075.

Woodhavene parduodamas 2 šeimų mūrinis namas. 5 ir 6 kambarių butai moderniškai įrengti. Tel. MI 7-4544

ATVYKSTA KONCERTUOTI ADRIANA JOCYTĖ

Sausio 23, sekmadienį, 3:30 v. po pietų Kultūros Židiny bus bene pirmas toks koncertas — jos programą atliks keturiolikos metų dainininkė, Argentinos lietuvaitė **Adriana Jocyte**. (Ne Jočytė!) Tai tikrai nuostabus įvykis — tokia jaunutė ir jau išvyko gastrolėm į Šiaurės Ameriką. Gastroles pradėjo sausio 15 Detroite ir 2 mėnesius važinėš po lietuviškas kolonijas. Ją su koncertais pakvietė JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, norėdama užmegzti glaudesnį bendravimą tarp įvairių kraštų lietuvių.

Prie Argentinos sostinės Buenos Aires yra priemiestis, kur gyvena nemaža lietuvių. Ten gyvena ir Adrianos tėvai — Adelė ir Antanas Jociai. Jie abu jau gimę Argentinoje. Jų tėvai, atvykę iš Lietuvos, įsijungė į Liet. Kat. Mindaugo draugiją ir buvo aktyvūs nariai. Adelės tėvai buvo Jonas ir Sofija Rudokytė-Grizai, o Antano tėvai — Antanas ir Ona Paulaitytė-Jociai.

Toj Mindaugo draugijoje reiškėsi ir jų vaikai — Adelė ir Antanas, taip Adelė Grizaitė ištėkėjo už Antano Jocio.

Adriana gimė 1962 spalio 11. Nuo pat mažens parodė palinkimą dainai. Jau ketverių metų būdama, su vaikais dainavo per lietuviškas Kalėdų eglutes. Lankydamą pradžios mokyklą, dainavo solo partijas, o tęsdama mokslą vidurinėje mokykloje, pasirodė kaip gabi solistė ir gitaos interpretatorė.

Nuo čia ir prasidėjo jos pasisekimai. Buvo visur kviečiama, ir ji dainavo televizijoje, per radiją, dalyvavo folkloro konkursuose, kur laimėjo antrąsias ir pirmąsias vietas, dainavo Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje.

Kai Pietų Amerikoje vyko III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, ji kongreso dalyvius žavėjo bent tris kartus — kongreso stovykloje Argentinoje, kongreso talentų vakare Urugvajuje ir kongreso uždaryme Brazilijoje.

Šis jos pasisekimas ir paskatino daryti žygių, kad ji su savo daina galėtų aplankyti ir kitas pasaulio lietuvių kolonijas ir taip užmegzti ir pagilinti ryšius tarp jaunimo visame pasaulyje. Tai dabar ir realizuojasi.

New Yorke jos koncertą rengiant, talkina visos jaunimo organizacijos ir LB atstovai.

Rengėjai susilaukė ir vyresniųjų paramos — Elena Mickelienė šiam koncertui paaukojo 200 dol., o LB apygardos valdyba suteikė 100 dol. paskolą.

Kartu su Adriana Jocyte koncerte pasirodys ir New Yorko jaunimo choras **Sutartinė**. Tai naujas jaunimo choras, kuriam vadovauja muzikė **Juratė Veblaitytė-Litchfield**, akomponuoja pianistė **Dalia Sakaitė**. Tai bus pirmas šio choro pasirodymas.

Jaunutė dainininkė, jaunas choras — tai tikra jaunimo šventė, į kurią visi kviečiami. Tik atėję išgirsite, kaip visa tai įspūdinga ir gražu. Po koncerto bus užkandžiai ir loterija, kuri skiriama New Yorko jaunimo chorui paremti. (p.j.)

Pauliaus Jurkaus Juodvarniai, pasaka-poema, išleista Darbininko, gaunama Darbininko administracijoje. Kaina 5 dol.

Visi kviečiami į

ADRIANOS JOCYTĖS KONCERTĄ

sausio 23, sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židiny

Programoj taip pat dalyvauja New Yorko jaunimo ansamblis "Sutartinė", vadovaujamas JÜRATĖS VEBLAITYTĖS-LITCHFIELD Akomponuoja DALIA SAKAITĖ

Rengia New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjunga, talkinant N.Y. lietuvių jaunimo organizacijų jungtiniam komitetui

Ji žavėjo III PLJ Kongreso dalyvius Pietų Amerikoje

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į TRADICINĮ SKAUTAMS REMTI KOMITETO RENGIAMĄ

BALIŲ

šeštadienį — sausio 29 d.
 Kultūros Židinyje

Pradžią — kokteiliai 7 v.v. Vakariėnė 8 v.v.

Nuotaikinga lengvos muzikos programa, havajietišku stiliumi išpuošta salė, gausūs šalti ir karšti valgiai, šokiai, grojant ALEX PERRY orkestrui.

LOTERIJA: Savaitgalis dviems asmenims N.Y. kalnuose - LITO BENDROVĖS DOVANA

Stalus užsisakyti iki sausio 24 d.:

— A. Garbauskienė 516-694-2471
 — R. Gudaitienė 849-4437
 — V. Kirkyla 846-1764

JĖJIMO AUKA:
 12.50 dol. asmeniui
 10.00 dol. moksleiviams

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS

JONO RŪTENIO

DAILĖS DARBŲ PARODA

šeštadienį, sausio 22, nuo 12 val.
 sekmadienį, sausio 23, nuo 12 iki 8 val.

Oficialus parodos atidarymas šeštadienį, 7 val. vak.

Kultūros Židiny

341 Highland Blvd., Brooklyne

Parodą globoja ir visus kviečia atsilankyti

Laisvės Žiburio
 Radijas